

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ
തൈത്തിരീയ സംഹിതാ പദ
പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

പ്രഥമകാണ്ഡ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ

Contents

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
സംഹിതായാം പദ പാഠേ പ്രഥമം കാണ്ഡം...4

1.5 പ്രഥമകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ -
പുനരാധാനം..... 4

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 30th April 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version "0.0" dated 30th April 2019.
2. We have incorporated TS 1.5 Samhita Vaakya corrections in this version.

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ പ്രഥമം കാണ്ഡം

1.5 പ്രഥമകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ - പുനരാധാനം

1.5.1.1

ദേ॒വാ॒സു॒രാഃ॑ സം॒യ॑ത്താ ആ॒സ॒ന്തേ॑ ദേ॒വാ വി॒ജ॒യ॒മു॒പ॒യ॒ന്തോ॑
ഽഗ്നൗ॑ വാ॒മം വ॒സു സം നൃ॑ദധതേ॒ദമു॑ നോ ഭവി॒ഷ്യ॒തി യദി॑
നോ ജേ॒ഷ്യ॒ന്തീതി॑ തദഗ്നി॒ർനൃ॑കാമയത തേനാപാ*ക്രാമത്
തദ്ദേ॒വാ വി॒ജി॒ത്യാ*വ॒രു॒രൂ॒ഥ്സ॒മാനാ॑ അ॒ന്യായ॑ൻ തദ॒സ്യ
സഹ॒സാഽഽഭി॑ഥ്സന്ത സോ ഽരോ॒ഭി॒ദ്യഭ॑രോ॒ഭീത് തദ് രു॒ദ്ര॒സ്യ
രു॒ദ്രത്വം॑ യദഗ്രാശീ॒യത॑ തദ്- [ ] 1

1.5.1.1 (Padam)

ദേ॒വാ॒സു॒രാ ഇ॒തി ദേ॒വ - അ॒സു॒രാഃ । സം॒യ॑ത്താ ഇ॒തി
സം - യ॒ത്താഃ । ആ॒സ॒ന്ത് । തേ । ദേ॒വാഃ । വി॒ജ॒യ॒മി॒തി
വി - ജ॒യം । ഉ॒പ॒യ॒ന്ത ഇ॒ത്യു॒പ - യ॒ന്തഃ । അ॒ഗ്നൗ । വാ॒മം ।
വ॒സു । സം । നീ॒തി । അ॒ദധ॑ത । ഇ॒ദം । ഉ । നഃ । ഭ॒വി॒ഷ്യ॒തി ।

യദി | നഃ | ജേഷ്യന്തി | ഇതി | തത് | അഗ്നിഃ | നീതി |
 അകാമയത | തേന | അപേതി | അക്രാമത് | തത് | ദേവാഃ |
 വിജിത്യേതി വി - ജിത്യ | അവരുരുമ്സമാനാ
 ഇത്യവ - രുരുമ്സമാനാഃ | അനഗിതി | ആയന് | തത് |
 അസ്യ | സഹസാ | ഏതി | അദിമ്സന്ത | സഃ | അരോദീത് |
 യത് | അരോദീത് | തത് | രുദ്രസ്യ | രുദ്രത്വമിതി രുദ്ര-ത്വം |
 യത് | അശ്രു | അശീയത | തത് | **1 (50)**

1.5.1.2

രജതച് ഹിരണ്യമഭവത് തസ്മാദ്-രജതച്
 ഹിരണ്യമഭക്ഷിണ്യമശ്രുജച് ഹി യോ ബർ.ഹിഷി ദദാതി
 പുരാഃസ്യ സംവത്സരാദ് ഗൃഹേ രുദന്തി തസ്മാദ്-
 ബർ.ഹിഷി ന ദേയച് സോഽഗ്നിരബ്രവീദ്- ഭാഗ്യസാന്ന്യഥ
 വ ഇദമിതി പുനരാധേയം തേ കേവലമിത്യബ്രുവൻ നൃദ്ധുവത്
 ഖലു സ ഇത്യബ്രവീദ്യോ മദ്ദേവത്യഗ്നിമാദധാതാ ഇതി തം
 പുഷാഃഽഽയത്ത തേന - [ ] **2**

1.5.1.2 (Padam)

രജതം | ഹിരണ്യം | അഭവത് | തസ്മാത് | രജതം | ഹിരണ്യം |
 അഭക്ഷിണ്യം | അശ്രുജമിത്യശ്രു - ജം | ഹി | യഃ |

ബ॒ർഹി॒ഷി । ദ॒ദാ॒തി । പൃ॒രാ । അ॒സ്യ॒ । സം॒വ॒ത്സ॒രാദി॒തി
 സം-വ॒ത്സ॒രാത് । ഗൃ॒ഹേ । രൂ॒ദ॒ന്തി । ത॒സ്മാത് । ബ॒ർഹി॒ഷി ।
 ന । ദേ॒യം । സഃ । അ॒ഗ്നിഃ । അ॒ബ്ര॒വീത് । ഭാ॒ഗീ । അ॒സാ॒നി ।
 അ॒ഥ । വഃ । ഇ॒ദം । ഇ॒തി । പൃ॒ന॒രാ॒ധേ॒യമി॒തി പൃ॒നഃ-ആ॒ധേ॒യം ।
 തേ । കേ॒വ॒ലം । ഇ॒തി । അ॒ബ്ര॒വ॒ന് । ഋ॒ദ്ധ്വ॒ത് ।
 ഖ॒ലു । സഃ । ഇ॒തി । അ॒ബ്ര॒വീത് । യഃ । മ॒ദ്ദേ॒വ॒ത്യമി॒തി
 മത് - ദേ॒വ॒ത്യം । അ॒ഗ്നിം । ആ॒ദ॒ധാ॒താ ഇ॒ത്യാ - ദ॒ധാ॒തൈ ।
 ഇ॒തി । തം । പൃ॒ഷാ । ഏ॒തി । അ॒ധ॒ത്ത॒ । തേ॒ന । **2 (50)**

1.5.1.3

പൃ॒ഷാ॒ർദ്ധേ॒താത് ത॒സ്മാത് പൃ॒ഷാഃ പ॒ശ॒വ ഉ॒ച്യ॒ന്തേ തം
 ത്വ॒ഷ്ടാ॒ധ॒ത്ത॒ തേ॒ന ത്വ॒ഷ്ടാ॒ർദ്ധേ॒താത് ത॒സ്മാത് ത്വ॒ഷ്ടാഃ
 പ॒ശ॒വ ഉ॒ച്യ॒ന്തേ തം മ॒നു॒രാ॒ധ॒ത്ത॒ തേ॒ന മ॒നു॒രാ॒ർദ്ധേ॒താത്
 ത॒സ്മാ॒ന്മാ॒ന॒വ്യഃ പ്ര॒ജാ ഉ॒ച്യ॒ന്തേ തം ധാ॒താ॒ധ॒ത്ത॒ തേ॒ന
 ധാ॒താ॒ർദ്ധേ॒താത് സം॒വ॒ത്സ॒രോ വൈ ധാ॒താ ത॒സ്മാത്
 സം॒വ॒ത്സ॒രം പ്ര॒ജാഃ പ॒ശ॒വോ॒സു പ്ര॒ജായ॒ന്തേ യ ഏ॒വം
 പൃ॒ന॒രാ॒ധേ॒യസ്യ॒ർദ്ധിം വേ॒ദർ - [ ] **3**

1.5.1.3 (Padam)

പുഷാ | ആർദ്ധ്വേത് | തസ്മാത് | പൗഷാഃ | പശവഃ | ഉച്യന്തേ |
 തം | തപ്താ | ഏതി | അധത്ത | തേന | തപ്താ | ആർദ്ധ്വേത് |
 തസ്മാത് | താപ്താഃ | പശവഃ | ഉച്യന്തേ | തം | മനുഃ | ഏതി |
 അധത്ത | തേന | മനുഃ | ആർദ്ധ്വേത് | തസ്മാത് | മാനവ്യഃ |
 പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | ഉച്യന്തേ | തം | ധാതാ | ഏതി |
 അധത്ത | തേന | ധാതാ | ആർദ്ധ്വേത് | സംവത്സര ഇതി
 സം - വത്സരഃ | വൈ | ധാതാ | തസ്മാത് | സംവത്സരമിതി
 സം - വത്സരം | പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | പശവഃ | അനു |
 പ്രേതി | ജായന്തേ | യഃ | ഏവം | പുനരാധേയസ്യേതി
 പുനഃ - ആധേയസ്യ | ഋദ്ധീം | വേദ | 3 (50)

1.5.1.4

ധ്യാത്യേവ യോഽസ്യൈവം ബന്ധുതാം വേദ ബന്ധുമാൻ
 ഭവതി ഭാഗധേയം വാ അഗ്നിരാഹിത ഇച്ഛമാനഃ പ്രജാം
 പശൂൻ യജമാനസ്യോപ ദോദ്രാവോദാസ്യ പുനരാ ദധീത
 ഭാഗധേയേനൈവൈനശ്ച സമർദ്ധയത്യഥോ ശാന്തിരേ
 വാസ്യേഷാ പുനർവസോരാ ദധീതൈതദൈ
 പുനരാധേയസ്യ നക്ഷത്രം യത് പുനർവസ്യ

സ്വായാമേവൈനം ദേവതായാമായാ ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി
 ദർഭൈ ( ) രാ ദധാത്യയാതയാമതായ ദർഭൈരാ ദധാത്യദൃ
 ഏവൈനമോഷധീഭ്യോ ഽവരുദ്ധ്യോ ഽഽയത്തേ പഞ്ചകപാലഃ
 പുരോഽധാശോ ഭവതി പഞ്ച വാ ഋതവ ഋതുഭ്യ
 ഏവൈനമവരുദ്ധ്യോ ഽഽയത്തേ || 4

1.5.1.4 (Padam)

ഋജ്ഞാതി | ഏവ | യഃ | അസ്യ | ഏവം | ബന്ധുതാം | വേദ |
 ബന്ധുമാനിതി ബന്ധു - മാൻ | ഭവതി | ഭാഗധേയമിതി
 ഭാഗ - ധേയം | വൈ | അഗ്നിഃ | ആഹിത ഇത്യാ - ഹിതഃ |
 ഇച്ഛമാനഃ | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പശൂൻ | യജമാനസ്യ |
 ഉപേതി | ദോദ്രാവ | ഉദാസ്യേത്യുത് - വാസ്യ | പുനഃ | ഏതി |
 ദധീത | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഏവ | ഏനം |
 സമിതി | അർദ്ധയതി | അഥോ ഇതി | ശാന്തിഃ | ഏവ |
 അസ്യ | ഏഷാ | പുനർവസ്യോരിതി പുനഃ - വസ്യോഃ |
 ഏതി | ദധീത | ഏതത് | വൈ |
 പുനരാധേയസ്യേതി പുനഃ - ആധേയസ്യ | നക്ഷത്രം | യത് |
 പുനർവസ്യ ഇതി പുനഃ - വസ്യ | സ്വായാം | ഏവ | ഏനം |

ദേവതായാം | ആധായേത്യാ - ധായ | ബ്രഹ്മവർചസീതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസീ | ദവതി | ദർഭൈഃ ( ) | ഏതി | ദധാതി |
 അയാതയാമത്യായേത്യയാതയാമ - തായ | ദർഭൈഃ | ഏതി |
 ദധാതി | അദ്ഭ്യ ഇത്യത് - ഭ്യഃ | ഏവ | ഏനം | ഓഷധീഭ്യ
 ഇത്യോഷധി - ഭ്യഃ | അവരുദ്ധ്യേത്യവ - രുദ്ധ്യ | ഏതി |
 ധത്തേ | പഞ്ചകപാല ഇതി പഞ്ച - കപാലഃ | പുരോധാശഃ |
 ദവതി | പഞ്ച | വൈ | ജ്ഞവഃ | ജ്ഞുഭ്യ ഇത്യുതു-ഭ്യഃ | ഏവ |
 ഏനം | അവരുദ്ധ്യേത്യവ - രുദ്ധ്യ | ഏതി | ധത്തേ || 4 (75)

(അശീയത തത്- തേന-വേദ- ദർഭൈഃ പഞ്ചവിഷ്ശതിശ്ച) (A1)

1.5.2.1

പരാ വാ ഏഷ യജ്ഞം പശൂൻ വപതി യോഽഗ്നിമുദാസയതേ
 പഞ്ചകപാലഃ പുരോധാശോ ദവതി പാക്തോ യജ്ഞഃ
 പാക്താഃ പശവോ യജ്ഞമേവ പശൂനവ രുന്ധേ വീരഹാ
 വാ ഏഷ ദേവാനാം യോഽഗ്നിമുദാസയതേ ന വാ ഏതസ്യ
 ബ്രാഹ്മണാ ജ്ഞായവഃ പുരാന്നമക്ഷൻ പക്ത്യോ
 യാജ്യാനുവാക്യാ ദവന്തി പാക്തോ യജ്ഞഃ പാക്തഃ
 പുരുഷോ ദേവാനേവ വീരം നിരവദായാഗ്നിം പുനരാ - [ ] 5

1.5.2.1 (Padam)

പരേതി | വൈ | ഏഷഃ | യജ്ഞം | പശൂൻ | വപതി | യഃ |
 അഗ്നിം | ഉദാസയത ഇത്യുത് - വാസയതേ |
 പഞ്ചകപാല ഇതി പഞ്ച - കപാലഃ | പുരോധാശഃ | ഭവതി |
 പാക്തഃ | യജ്ഞഃ | പാക്താഃ | പശവഃ | യജ്ഞം | ഏവ |
 പശൂൻ | അവേതി | രൂന്ധേ | വീരഹേതി വീര - ഹാ | വൈ |
 ഏഷഃ | ദേവാനാം | യഃ | അഗ്നിം |
 ഉദാസയത ഇത്യുത് - വാസയതേ | ന | വൈ | ഏതസ്യ |
 ബ്രാഹ്മണാഃ | ഗൃതായവ ഇത്യുത - യവഃ | പുരാ | അന്നം |
 അക്ഷന് | പക്ത്യഃ | യാജ്യാനുവാക്യാ ഇതി
 യാജ്യാ - അനുവാക്യാഃ | ഭവന്തി | പാക്തഃ | യജ്ഞഃ |
 പാക്തഃ | പുരുഷഃ | ദേവാൻ | ഏവ | വീരം | നിരവദായേതി
 നിഃ - അവദായ | അഗ്നിം | പുനഃ | ഏതി | 5 (50)

1.5.2.2

ധത്തേ ശതാക്ഷരാ ഭവന്തി ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയ
 ആയുഷ്ഠേവേന്ദ്രിയേ പ്രതി തിഷ്ഠതി യദാ അഗ്നിരാഹിതോ
 നർദ്ധ്യതേ ജ്യായോ ഭാഗധേയം നിക്രാമയമാനോ യദാഗ്നേയം
 സർവം ഭവതി സൈവാസ്യർദ്ധിഃ സംവാ ഏതസ്യ ഗൃഹേ

വാക് സൃജ്യതേ യോഽഗ്നിമുദ്വാസയതേ സ വാചം സ
 സൃഷ്ടാം യജമാന ഈശ്വരോഽനു പരാഭവിതോർ
 വിഭക്തയോ ഭവന്തി വാചോ വിധൃതൈ
 യജമാനസ്യാപരാഭാവായ - [ ] 6

1.5.2.2 (Padam)

ധത്തേ । ശതാക്ഷരാ ഇതി ശത - അക്ഷരാഃ । ഭവന്തി ।
 ശതായുരിതി ശത - ആയുഃ । പുരുഷഃ । ശതേന്ദ്രിയ ഇതി
 ശത - ഇന്ദ്രിയഃ । ആയുഷി । ഏവ । ഇന്ദ്രിയേ । പ്രതീതി ।
 തിഷ്ഠതി । യത് । വൈ । അഗ്നിഃ । ആഹിത ഇത്യാ - ഹിതഃ ।
 ന । ജുദ്ധ്യതേ । ജ്യായഃ । ഭാഗധേയമിതി ഭാഗ - ധേയം ।
 നികാമയമാന ഇതി നി - കാമയമാനഃ । യത് । ആഗ്നേയം ।
 സർവം । ഭവന്തി । സാ । ഏവ । അസ്യ । ജുദ്ധിഃ । സമിതി ।
 വൈ । ഏതസ്യ । ഗൃഹേ । വാക് । സൃജ്യതേ । യഃ । അഗ്നിം ।
 ഉദ്വാസയത ഇത്യുത് - വാസയതേ । സം । വാചം ।
 സൗസൃഷ്ടാമിതി സം - സൃഷ്ടാം । യജമാനഃ । ഈശ്വരഃ ।
 അഗ്നിതി । പരാഭവിതോരിതി പരാ - ഭവിതോഃ ।
 വിഭക്തയ ഇതി വി - ഭക്തയഃ । ഭവന്തി । വാചഃ ।

വിധൃ॒ത്യാ ഇ॒തി വി - ധൃ॒തൈ॒ യജമാ॑ന॒സ്യ ।

അപ॑രാ॒ഭാവാ॒യേത്യാപ॑രാ - ഭാ॒വായ॑ । 6 (50)

1.5.2.3

വി॒ഭക്തി॑ം ക॒രോതി॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒വ തദ॑ക॒രു പാ॒ഘ്ശു യജ॑തി

യഥാ॑ വാ॒മം വ॒സു വി॒വിഭാ॑നോ ഗൃ॒ഹതി॑ താ॒ഭ്യഗേ॒വ

തദ॒ഗ്നിം പ്ര॑തി സ്വി॒ഷ്ടകൃ॑തം നിരാ॒ഹ യഥാ॑ വാ॒മം വ॒സു

വി॒വിഭാ॑നഃ പ്ര॒കാശം॑ ജിഗ॒മിഷ॑തി താ॒ഭ്യഗേ॒വ

തദി॒ഭക്തി॑മു॒ക്ത്വാ പ്ര॑യാ॒ജേന॑ വ॒ഷ്ട്കരോ॑ത്യായ॒തനാ॑ഭേ॒വ

നൈതി॑ യജമാ॒നോ വൈ॑ പു॒രോ॒ധാശഃ॑ പ॒ശവ॑ ഏ॒തേ

ആ॒ഹുതീ॑ യദ॒ഭിതഃ॑ പു॒രോ॒ധാശമേ॑തേ ആ॒ഹുതീ॑ - [ ] 7

1.5.2.3 (Padam)

വി॒ഭക്തി॑മിതി വി - ഭക്തി॑ം । ക॒രോതി॑ । ബ്ര॒ഹ്മ । ഏ॒വ । തത് ।

അ॒കഃ । ഉ॒പാ॒ഘ്ശിത്യു॑പ- അ॒ഘ്ശു । യജ॑തി । യഥാ॑ । വാ॒മം ।

വ॒സു । വി॒വിഭാ॑നഃ । ഗൃ॒ഹതി॑ । താ॒ഭ്യക് । ഏ॒വ । തത് ।

അ॒ഗ്നിം । പ്ര॑തീതി । സ്വി॒ഷ്ടകൃ॑തമിതി സ്വി॒ഷ്ട - കൃ॑തം ।

നി॒രിതി॑ । ആ॒ഹ । യഥാ॑ । വാ॒മം । വ॒സു । വി॒വിഭാ॑നഃ ।

പ്ര॒കാശ॑മിതി പ്ര - കാ॒ശം । ജിഗ॒മിഷ॑തി । താ॒ഭ്യക് । ഏ॒വ ।

തത് | വിഭക്തിമിതി വി - ഭക്തിം | ഉക്താ |
 പ്രയാജേനേതി പ്ര - യാജേന | വഷ്ട് | കരോതി |
 ആയതനാദിത്യാ - യതനാത് | ഏവ | ന | ഏതി | യജമാനഃ |
 വൈ | പുരോധാശഃ | പശവഃ | ഏതേ ഇതി |
 ആഹുതീ ഇത്യാ - ഹുതീ | യത് | അഭിതഃ | പുരോധാശം |
 ഏതേ ഇതി | ആഹുതീ ഇത്യാ - ഹുതീ | 7 (50)

1.5.2.4

ജുഹോതി യജമാനമേവോദയതഃ പശുഭിഃ പരീ ഗൃഹ്ണാതി
 കൃതയജുഃ സം ഭൂതസംഭാര ഇത്യാഹുർന സംഭൂത്യാഃ
 സംഭാരാ ന യജുഃ കർതവ്യമിത്യഥോ ഖലു സംഭൂത്യാ
 ഏവ സംഭാരാഃ കർതവ്യം യജുർ യജ്ഞസ്യ സമൃദ്ധ്യേ
 പുനർനിഷ്ക്രതോ രഥോ ദക്ഷിണാ പുനരുഥ്സ്യുതം വാസഃ
 പുനരുഥ്സ്യുഷ്ടോഽനധ്യാൻ പുനരായേയസ്യ സമൃദ്ധ്യേ
 സപ്ത തേ അഗ്നേ സമിധഃ സപ്ത ജിഹ്വാ ഇത്യഗ്നിഹോത്രം
 ജുഹോതി യത്രയത്രൈവാസ്യ നൃക്തം തത - [ ] 8

1.5.2.4 (Padam)

ജുഹോതി | യജമാനം | ഏവ | ഉദയതഃ |
 പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ | പരീതി | ഗൃഹ്ണാതി |

കൃതയജുരിതി കൃത - യജുഃ । സംഭൃതസംഭാര ഇതി
 സംഭൃത - സംഭാരഃ । ഇതി । ആഹുഃ । ന । സംഭൃത്യ
 ഇതി സം - ഭൃത്യാഃ । സഭാരാ ഇതി സം - ഭാരാഃ । ന ।
 യജുഃ । കർതവ്യം । ഇതി । അഥോ ഇതി । ഖലു । സംഭൃത്യ
 ഇതി സം - ഭൃത്യാഃ । ഏവ । സംഭാരാ ഇതി സം - ഭാരാഃ ।
 കർതവ്യം । യജുഃ । യജ്ഞസ്യ । സമൃദ്ധ്യ ഇതി
 സം - ജ്ഞേ । പുനർനിഷ്കൃത ഇതി പുനഃ - നിഷ്കൃതഃ ।
 രമഃ । ദക്ഷിണാ । പുനരുത്സൃതമിതി പുനഃ - ഉത്സൃതം ।
 വാസഃ । പുനരുത്സൃഷ്ട ഇതി പുനഃ - ഉത്സൃഷ്ടഃ ।
 അനന്ധാൻ । പുനരായേയസ്യേതി പുനഃ - ആയേയസ്യ ।
 സമൃദ്ധ്യ ഇതി സം - ജ്ഞേ । സ്തപ്ത । തേ । അഗ്നേ ।
 സമീധ ഇതി സം - ഇധഃ । സ്തപ്ത । ജിഹ്വാഃ । ഇതി ।
 അഗ്നിഹോത്രമിത്യഗ്നി - ഹോത്രം । ജുഹോതി ।
 യത്രയത്രേതി യത്ര-യത്ര । ഏവ । അസ്യ ।
 നൃക്തമിതി നി - അക്തം । തതഃ । 8 (50)

1.5.2.5

ഏവൈനമവ രുന്ധേ വീരഹാ വാ ഏഷ ദേവാനാം
 യോഽഗ്നിമുദ്വാസയതേ തസ്യ വരുണ

ഏവർണയാദാഗ്നിവാരുണ-മേകാദശകപാലമനു നിർവപേദ്യം
 ചൈവ ഹന്തി യശ്ചാസ്യർണയാത്തൗ ഭാഗധേയേന
 പ്രീണാതി നാശ്ശർത്തിമാർച്ചതി യജമാനഃ || 9

1.5.2.5 (Padam)

ഏവ | ഏനം | അവേതി | രൂന്ധേ | വീരഹേതി വീര - ഹാ |
 വൈ | ഏഷഃ | ദേവാനാം | യഃ | അഗ്നിം | ഉദാസയത
 ഇത്യുത് - വാസയതേ | തസ്യ | വരുണഃ | ഏവ |
 ഋണയാദിത്യുണ - യാത് |
 ആഗ്നിവാരുണമിത്യാഗ്നി - വാരുണം |
 ഏകാദശകപാലമിത്യേകാദശ - കപാലം | അനു | നിരിതി |
 വപേത് | യം | ച | ഏവ | ഹന്തി | യഃ | ച | അസ്യ |
 ഋണയാദിത്യുണ - യാത് | തൗ | ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ - ധേയേന | പ്രീണാതി | ന | ആർത്തിം | ഏതി | ഋച്ചതി |
 യജമാനഃ || 9 (36) (ആ-ഽപരാഭാവായ-പുരോധാശ്മേതേ-ആഹുതീ

-തതഃ ഷട്ത്രിശ്ശച്ച) (A2)

1.5.3.1

ഭൂമിർ ഭൂമ്നാ ഭൂൗർ വരിണാഽന്തരിക്ഷം മഹിത്വാ |
 ഉപസ്ഥേ തേ ദേവ്യദിതേ ഽഗ്നിമന്നാദമന്നാദ്യായാ ഽഭധേ ||

ആഽയം ഗൗഃ പൃശ്നീരക്രമീദസനൻ മാതരം പുനഃ ।

പിതരം ച പ്രയന്മ് സുവഃ ॥

ത്രിഷ്ശാമ വി രാജതി വാക് പതംഗായ ശിശ്രിയേ ।

പ്രത്യസ്യ വഹ ദൃഭിഃ ॥

അസ്യ പ്രാണാദപാനത്യന്തശ്ചരതി രോചനാ ।

വ്യഖ്യൻ മഹിഷഃ സുവഃ ॥ യത്ത്വാ-[ ] 10

1.5.3.1 (Padam)

ഭൂമിഃ । ഭൂമാ । ദൃൗഃ । വരിണാ । അന്തരിക്ഷം । മഹിത്വേതി

മഹി - ത്വാ ॥ ഉപസ്ഥ ഇത്യുപ - സ്ഥേ । തേ । ദേവി ।

അദിതേ । അഗ്നിം । അന്നാദമിത്യന്ന - അദം ।

അന്നാദ്യായേത്യന്ന-അദ്യായ । ഏതി । ദധേ ॥ ഏതി । അയം ।

ഗൗഃ । പൃശ്നീഃ । അക്രമീത് । അസനത് । മാതരം । പുനഃ ॥

പിതരം । ച । പ്രയന്നിതി പ്ര - യന് । സുവഃ ॥ ത്രിഷ്ശത് ।

ധാമ । വീതി । രാജതി । വാക് । പതങ്ഗായ । ശിശ്രിയേ ॥

പ്രതീതി । അസ്യ । വഹ । ദൃഭിരിതി ദൃ - ഭിഃ ॥ അസ്യ ।

പ്രാണാദിതി പ്ര - അനാത് । അപാനതീത്യപ - അനതീ ।

അന്തഃ । ചരതി । രോചനാ ॥ വീതി । അഖ്യത് । മഹിഷഃ ।

സുവഃ ॥ യത് । ത്വാ । 10 (50)

1.5.3.2

ക്രുദ്ധഃ പരോവപ മന്യുനാ യദവർത്യാ ।
 സുകല്പമഗ്നേ തത്തവ പുനസ്തോദ്ദീപയാമസി ॥
 യത്തേ മന്യുപരോപ്തസ്യ പൃഥിവീമനു ദധാസേ ।
 ആദിത്യാ വിശ്വേ തദ്ദേവാ വസവശ്ച സമാഭരന് ॥
 മനോ ജ്യോതിർ ജുഷതാമാജ്യം വിച്ഛിന്നം യജ്ഞഃ സമിമം
 ദധാതു ।
 ബൃഹസ്പതിസ്തനുതാമിമം നോ വിശ്വേ ദേവാ
 ഇഹ മാദയന്താം ॥
 സ്വപ്തേ അഗ്നേ സമിധഃ സ്വപ്ത ജിഹ്വാഃ സ്വപ്ത - [ ] 11

1.5.3.2 (Padam)

ക്രുദ്ധഃ । പരോവപേതി പരാ - ഉപവ । മന്യുനാ । യത് ।
 അവർത്യാ ॥ സുകല്പമിതി സു - കല്പം । അഗ്നേ । തത് । തവ ।
 പുനഃ । ത്വാ । ഉദിതി । ദീപയാമസി ॥ യത് । തേ ।
 മന്യുപരോപ്തസ്യേതി മന്യു - പരോപ്തസ്യ । പൃഥിവീം ।
 അഗ്നിതി । ദധാസേ ॥ ആദിത്യാഃ । വിശ്വേ । തത് । ദേവാഃ ।
 വസവഃ । ച । സമാഭരന്നിതി സം - ആഭരന് ॥ മനഃ ।
 ജ്യോതിഃ । ജുഷതാം । ആജ്യം । വിച്ഛിന്നമിതി വി - ഛിന്നം ।

യജ്ഞം । സമിതി । ഇമം । ദധാതു ॥ ബൃഹസ്പതിഃ ।
 തനുതാം । ഇമം । നഃ । വിശ്വേ । ദേവാഃ । ഇഹ । മാദയന്താം ॥
 സപ്ത । തേ । അഗ്നേ । സമിധ ഇതി സം - ഇധഃ । സപ്ത ।
 ജിഹ്വാഃ । സപ്ത । 11 (50)

1.5.3.3

രഷയഃ സപ്ത ധാമ പ്രിയാണി ।
 സപ്ത ഹോത്രാഃ സപ്തധാ ത്വാ യജന്തി സപ്ത യോനീരാ
 പുണസാ ഘൃതേന ॥
 പുനരുർജാ നി വർതസ്വ പുനരഗ്ന ഇഷാഃ യുഷാ ।
 പുനർനഃ പാഹി വിശ്വതഃ ॥
 സഹ രയ്വാ നി വർതസ്വാഗ്നേ പിനസ്വ ധാരയാ ।
 വിശ്വഹ്സ്തീയാ വിശ്വതസ്സരി ॥
 ലേകഃ സലേകഃ സുലേകസ്തേ ന ആദിത്യാ ആജ്യം
 ജുഷാണാ വിയന്തു കേതഃ സകേതഃ സുകേതസ്തേ ന ( )
 ആദിത്യാ ആജ്യം ജുഷാണാ വിയന്തു വിവസ്വാഃ
 അദിതിർ ദേവജുതിസ്തേ ന ആദിത്യാ ആജ്യം ജുഷാണാ
 വിയന്തു ॥ 12

1.5.3.3 (Padam)

ഋഷയഃ | സപ്ത | ധാമ | പ്രിയാണി || സപ്ത | ഹോത്രാഃ |
 സപ്തധേതി സപ്ത - ധാ | ത്വാ | യജന്തി | സപ്ത | യോനീഃ |
 ഏതി | പൃണസ്വ | ഘൃതേന || പുനഃ | ഊർജാ | നീതി |
 വർതസ്വ | പുനഃ | അഗ്നേ | ഇഷാ | ആയുഷാ || പുനഃ | നഃ |
 പാഹി | വിശ്വതഃ || സഹ | രജാ | നീതി | വർതസ്വ | അഗ്നേ |
 പിമ്പസ്വ | ധാരയാ || വിശ്വഹ്സ്വിധേതി വിശ്വ - ഹ്സ്വിയാ |
 വിശ്വതഃ | പരി || ലോകഃ | സലോക ഇതി സ - ലോകഃ |
 സുലോക ഇതി സു - ലോകഃ | തേ | നഃ | ആദിത്യാഃ | ആജ്യം |
 ജുഷാണാഃ | വിയന്തു | കേതഃ | സകേത ഇതി സ - കേതഃ |
 സുകേത ഇതി സു - കേതഃ | തേ | നഃ ( ) | ആദിത്യാഃ |
 ആജ്യം | ജുഷാണാഃ | വിയന്തു | വിവസ്വാൻ | അദിതിഃ |
 ദേവജൂതിരിതി ദേവ - ജൂതിഃ | തേ | നഃ | ആദിത്യാഃ |
 ആജ്യം | ജുഷാണാഃ | വിയന്തു || 12 (63)

(ത്വാ-ജിഹ്വാഃ സപ്ത-സുകേതസ്മൈ ന-സ്രുയോ ദശ ച) (A3)

1.5.4.1

ഭൂമിർ ഭൂമോ ദ്യൗർ വരിണേത്യാഹാഃശിഷ്ണൈവൈനമാ
 ധത്തേ സർവാ വൈ ജീര്യന്തോ മന്യന്ത സ ഏതം
 കസർണീരഃ കാദ്രവേയോ മന്ത്രമപശ്യത് തത്തോ വൈ തേ

ജീർണാസ്തന്മൂരപാഷ്ഠത സർപരാജ്ഞിയാ ജഗ്ദ്ദിർ
 ഗാർ.ഹപത്യമാ ദധാതി പുനർനവമേവൈനമജരം
 കൃത്വാ ധത്തേമോ പുതമേവ പൃഥിവീമന്നാദ്യം
 നോപാനമത്സൈതം - [ ] 13

1.5.4.1 (Padam)

ഭൂമിഃ । ഭൂമിഃ । ഭൂമിഃ । വരിണാ । ഇതി । ആഹ ।
 ആശിഷേത്യാ - ശിഷാ । ഏവ । ഏനം । ഏതി । ധത്തേ ।
 സർപാഃ । വൈ । ജീര്യന്തഃ । അമന്യന്ത । സഃ । ഏതം ।
 കസർണീരഃ । കാദ്രവേയഃ । മന്ത്രം । അപശ്യത് । തതഃ । വൈ ।
 തേ । ജീർണാഃ । തന്യഃ । അപേതി । അഷ്ടത ।
 സർപരാജ്ഞിയാ ഇതി സർപ-രാജ്ഞിയാഃ ।
 ജഗ്ദ്ദിരിത്യക് - ഭിഃ । ഗാർ.ഹപത്യമിതി ഗാർ.ഹ - പത്യം ।
 ഏതി । ദധാതി । പുനർനവമിതി പുനഃ - നവം । ഏവ ।
 ഏനം । അജരം । കൃത്വാ । ഏതി । ധത്തേ । അഥോ ഇതി ।
 പൃതം । ഏവ । പൃഥിവീം । അന്നാദ്യമിത്യന്ന - അദ്യം । ന ।
 ഉപേതി । അനമത് । സാ । ഏതം । 13 (50)

1.5.4.2

മന്ത്രമപശ്യത് തതോ വൈ താമന്നാദ്യമുപാനമദ്യഥ് -
 സർപരാജ്ഞിയാ ജഗ്ദ്ദിർ ഗാർ.ഹപത്യ-മാദധാത്യന്നാദ്യസ്യോ

വരു॒ദ്ധ്യാ അ॒ഥോ അ॒സ്യാമേ॒വൈനം പ്ര॒തിഷ്ഠി॒തമാ ധ॒ത്തേ
 യ॒ത്താ ക്രൂ॒ദ്ധഃ പ॒രോ॒വപേ॒ത്യാഹാ॒പഹ്നു॒ത ഏ॒വാ॒സ്മൈ തത്
 പു॒നസ്തോ॒ദ്ദീപ॒യാമ॒സീത്യാഹ സ॒മീന്ധ ഏ॒വൈനം യ॒ത്തേ
 മ॒ന്യുപ॒രോപ്ത॒സ്യേത്യാഹ ദേ॒വതാ॒ഭിരേ॒വൈ - [ ] 14

1.5.4.2 (Padam)

മ॒ന്ത്രം | അ॒പശ്യ॑ത് | ത॒തഃ | വൈ | താ॒ം |
 അ॒ന്നാ॒ഭ്യമി॑ത്യ॒ന്ന - അ॒ഭ്യം | ഉ॒പേ॒തി | അ॒നമ॑ത് | യത് |
 സ॒ർപ॒രാജ॑ണി॒യാ ഇ॒തി സ॒ർപ -രാ॑ജ॒ണിയാഃ॑ |
 ഋ॒ഗ്ഭി॒രിത്യു॑ക് - ഭിഃ | ഗാ॒ർഹ॑പ॒ത്യമി॑തി ഗാ॒ർഹ - പ॒ത്യം |
 ആ॒ദധാ॑തീ॒ത്യാ - ദധാ॑തി | അ॒ന്നാ॒ഭ്യസ്യേ॑ത്യ॒ന്ന - അ॒ഭ്യസ്യ॑ |
 അ॒വരു॒ദ്ധ്യാ ഇ॒ത്യവ॑ - രു॒ദ്ധ്യേ | അ॒ഥോ ഇ॒തി | അ॒സ്യാം |
 ഏ॒വ | ഏ॒നം | പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത॒മിതി പ്ര॒തി - സ്ഥി॑തം | ഏ॒തി |
 ധ॒ത്തേ | യത് | ത്യാ | ക്രൂ॒ദ്ധഃ | പ॒രോ॒വപേ॒തി പ॒രാ - ഉ॒വപ॑ |
 ഇ॒തി | ആ॒ഹ | അ॒പേ॒തി | ഹ്നു॒തേ | ഏ॒വ | അ॒സ്മൈ | തത് |
 പു॒നഃ | ത്യാ | ഉ॒ഭിതി॑ | ദീ॒പ॒യാമ॒സി | ഇ॒തി | ആ॒ഹ | സ॒മിതി॑ |
 ഇ॒ന്ധേ | ഏ॒വ | ഏ॒നം | യത് | തേ | മ॒ന്യുപ॒രോപ്ത॒സ്യേതി॑
 മ॒ന്യു - പ॒രോപ്ത॒സ്യ | ഇ॒തി | ആ॒ഹ | ദേ॒വതാ॒ഭിഃ |
 ഏ॒വ | 14 (50)

1.5.4.3

ന॒യ് സം ഭ॒രതി॑ വി॒ വാ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞശ്ച॑രി॒ദ്യതേ॑
യോഽഗ്നി॑മു॒ദ്വാസ॑യതേ॒ ബൃഹ॑സ്സ॒തിവ॑ത്യുർചോ॒പ തി॒ഷ്ഠതേ॑
ബ്ര॒ഹ്മ വൈ ദേ॒വാനാ॑ം ബൃഹ॑സ്സ॒തിർ ബ്ര॒ഹ്മണൈ॒വ യ॒ജ്ഞയ്
സം ദധാ॑തി വി॒ച്ഛിന്നം॑ യ॒ജ്ഞയ് സ॒മിമം॑ ദധാ॑തിത്യാഹ
സംത॑ത്യേ വിശേ॒ ദേവാ॑ ഇ॒ഹ മാ॑ദയ॒ന്താമി॑ത്യാഹ
സ॒ന്തത്യേ॒വ യ॒ജ്ഞം ദേ॒വേഭ്യോ॑ഽനു ദി॒ശതി॑ സ॒പ്ത തേ॑
അഗ്നേ॑ സ॒മിധഃ॑ സ॒പ്ത ജി॒ഹ്വാ - [ ] 15

1.5.4.3 (Padam)

ഏ॒നം । സ॒മിതി॑ । ഭ॒രതി॑ । വി॒തി । വൈ । ഏ॒തസ്യ॑ । യ॒ജ്ഞഃ ।
ച॒രിദ്യതേ॑ । യഃ । അ॒ഗ്നിം । ഉ॒ദ്വാസ॑യത ഇ॒ത്യുത്-വാ॒സയതേ॑ ।
ബൃഹ॑സ്സ॒തിവ॑ത്യേ॒തി ബൃഹ॑സ്സ॒തി - വ॒ത്യാ । ഋ॒ചാ । ഉ॒പേതി॑ ।
തി॒ഷ്ഠതേ॑ । ബ്ര॒ഹ്മ । വൈ । ദേ॒വാനാ॑ം । ബൃഹ॑സ്സ॒തിഃ ।
ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ । ഏ॒വ । യ॒ജ്ഞം । സ॒മിതി॑ । ദധാ॑തി ।
വി॒ച്ഛിന്ന॑മിതി വി - ച॒രിന്നം॑ । യ॒ജ്ഞം । സ॒മിതി॑ । ഇ॒മം ।
ദധാ॑ത്യു । ഇ॒തി । ആ॒ഹ । സംത॑ത്യു ഇ॒തി സം - ത॑ത്യേ ।
വിശേ॑ । ദേ॒വാഃ । ഇ॒ഹ । മാ॑ദയ॒ന്താമി॑ । ഇ॒തി । ആ॒ഹ ।
സ॒ന്തത്യേ॒തി സം - ത॑ത്യു । ഏ॒വ । യ॒ജ്ഞം । ദേ॒വേഭ്യഃ॑ ।

അ॒നി॒തി॒ | ദി॒ശ॒തി॒ | സ॒പ്ത॒ | തേ॒ | അ॒ഗ്നേ॒ |

സ॒മി॒യ॒ ഇ॒തി॒ സം - ഇ॒ധഃ॒ | സ॒പ്ത॒ | ജി॒ഹ്വാഃ॒ | 15 (50)

1.5.4.4

ഇ॒ത്യാ॒ഹ॒ സ॒പ്ത॒സ॒പ്ത॒ വൈ॒ സ॒പ്ത॒ധാ॒ഃഗ്നേഃ॒ പ്രി॒യാ॒സു॒നു॒വ॒സ്മാ

ഏ॒വാ॒വ॒ രു॒ന്ധേ॒ പു॒ന॒രൂ॒ർജാ॒ സ॒ഹ॒ ര॒യേ॒ത്യു॒ദി॒തഃ॒

പു॒രോ॒ധാ॒ശ॒മാ॒ഹു॒തീ॒ ജു॒ഹോ॒തി॒ യ॒ജ॒മാ॒നമേ॒വോ॒ർജാ॒ ച॒

ര॒യോ॒ ചോ॒ഭയ॒തഃ॒ പ॒രി॒ ഗൃ॒ഹ്ണാ॒ത്യാ॒ദി॒ത്യാ॒ വാ

അ॒സ്മാ॒ലോ॒കാ॒ദ॒മും ഘോ॒ക॒മാ॒യ॒ന്തേ॒ഽമൃ॒ഷി॒ൻ ഘോ॒കേ

വൃ॒ത്യു॒ഷ്യ॒ന്ത॒ ഇ॒മം ഘോ॒കം പു॒ന॒രഭ്യ॒വേ॒ത്യാ॒ഽഗ്നി॒മാ॒ധാ॒യൈ॒-

താൻ ( ) ഹോ॒മാ॒ന॒ജു॒ഹവ്സു॒ അ॒ർദ്ധ്വ॒വ॒ന്തേ॒ സു॒വ॒ർഗം

ഘോ॒ക॒മാ॒യൻ॒. യഃ പ॒രാ॒ചീ॒നം പു॒ന॒രാ॒ധേ॒യാ॒ഽഗ്നി॒മാ॒ദധീ॒ത

സ ഏ॒താൻ ഹോ॒മാം ജു॒ഹു॒യാ॒ഭ്യാ॒മേ॒വാ॒ഽഽദി॒ത്യാ

ഋ॒ദ്ധി॒മാ॒ർദ്ധ്വ॒വൻ॒ താ॒മേ॒വർദ്ധ്വോ॒തി॒ || 16

1.5.4.4 (Padam)

ഇ॒തി॒ | ആ॒ഹ॒ | സ॒പ്ത॒സ॒പ്തേ॒തി॒ സ॒പ്ത॒ - സ॒പ്ത॒ | വൈ॒ |

സ॒പ്ത॒ധേ॒തി॒ സ॒പ്ത॒ - ധാ॒ | അ॒ഗ്നേഃ॒ | പ്രി॒യാഃ॒ | ത॒നു॒വഃ॒ | താഃ॒ |

ഏ॒വ॒ | അ॒വേ॒തി॒ | രു॒ന്ധേ॒ | പു॒നഃ॒ | ഊ॒ർജാ॒ | സ॒ഹ॒ | ര॒യോ॒ |

ഇ॒തി॒ | അ॒ദി॒തഃ॒ | പു॒രോ॒ധാ॒ശം॒ | ആ॒ഹു॒തീ॒ ഇ॒ത്യാ - ഹു॒തീ॒ |

ജുഹോതി | യജമാനം | ഏവ | ഊർജാ | ച | രയോ | ച |
 ഉദയതഃ | പരീതി | ഗൃഹ്ണാതി | ആദിത്യഃ | വൈ |
 അസ്മാത് | ലോകാത് | അമും | ലോകം | ആയന് | തേ |
 അമൃഷ്ഠിൻ | ലോകേ | വീതി | അത്യുഷ്യന് | തേ | ഇമം |
 ലോകം | പുനഃ | അഭ്യവേത്യേത്യദി - അവേത്യ | അഗ്നിം |
 ആധായേത്യാ-ധായ | ഏതാൻ ( ) | ഹോമാൻ | അജുഹവ്യഃ |
 തേ | ആർദ്ധ്വവന് | തേ | സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം |
 ലോകം | ആയന് | യഃ | പരാചീനം |
 പുനരായേയാദിതി പുനഃ - ആയേയാത് | അഗ്നിം |
 ആദധീതേത്യാ - ദധീത | സഃ | ഏതാൻ | ഹോമാൻ |
 ജുഹുയാത് | യാം | ഏവ | ആദിത്യഃ | ജദ്ധീം |
 ആർദ്ധ്വവന് | താം | ഏവ | ജദ്ധോതി || 16 (75)

(സൈതം-ദേവതാദിരേവ-ജിഹ്വാ-ഏതാൻ-പഞ്ചവിദ്ശതിശ്ച) (A4)

1.5.5.1

ഉപപ്രയന്തോ അദ്ധാരം മന്ത്രം വോചേമാഗന്യേ |
 ആരേ അസ്മേ ച ശൃണ്വതേ ||
 അസ്യ പ്രതാമനു ദൃതച് ശുക്രം ദുദുഹേ അഹ്രയഃ |
 പയഃ സഹസ്രസാമൃഷീം ||

അഗ്നിർ മൂർദ്ധാ ദിവഃ കകുത്പതിഃ പൃഥിവ്യാ അയം ।

അപാഽ രേതാഽസി ജിന്വതി ॥

അയമിഹ പ്രഥമോ ധായി ധാത്യഭിർ. ഹോതാ യജിഷ്ടോ
അധാരേഷീഡ്യഃ ॥

യമപ്സവാനോ ഭൃഗവോ വിരുരുചുർവനേഷു ചിത്രം വിഭുവം
വിശേവിശേ ॥

ഉഭാ വാമിന്ദാഗ്നീ ആഹുവദ്ധ്യാ - [ ] 17

1.5.5.1 (Padam)

ഉപപ്രയന്ത ഇത്യുപ - പ്രയന്തഃ । അദ്ധാരം । മന്ത്രം । വോചേമ ।
അഗ്നയേ ॥ ആരേ । അസ്മേ ഇതി । ച । ശൃണ്വതേ ॥ അസ്യ ।
പ്രതാം । അനിതി । ദൃതം । ശുക്രം । ദുദുഹേ । അഹ്രയഃ ॥
പയഃ । സഹസ്രസാമിതി സഹസ്ര-സാം ॥ ജഷീം । അഗ്നിഃ ।
മൂർദ്ധാ । ദിവഃ । കകുത് । പതിഃ । പൃഥിവ്യാഃ । അയം ॥

അപാം । രേതാഽസി । ജിന്വതി ॥ അയം । ഇഹ । പ്രഥമഃ ।
ധായി । ധാത്യഭിരിതി ധാത്യ - ഭിഃ । ഹോതാ । യജിഷ്ടഃ ।
അധാരേഷു । ഹുഡ്യഃ ॥ യം । അപ്സവാനഃ । ഭൃഗവഃ ।

വിരുരുചുരിതി വി - രുരുചുഃ । വനേഷു । ചിത്രം ।

വിഭുവമിതി വി - ഭുവം । വിശേവിശ ഇതി വിശേ - വിശേ ॥

ഉ॒ഭാ । വാ॒ം । ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ॒ ഇ॒തീ॒ന്ദ്ര - അ॒ഗ്നീ॒ ।

ആ॒ഹു॒വ॒ദ്ധ്യേ । 17 (50)

1.5.5.2

ഉ॒ഭാ രാ॒ധ॒സഃ॑ സ॒ഹ മാ॒ദ॒യ॒ദ്ധ്യേ॑ ।

ഉ॒ഭാ ദാ॒താ॒രാ॒വി॒ഷാ॑ഽ ര॒യീ॒ണാ॒മു॒ഭാ വാ॒ജ॒സ്യ॑ സാ॒ത॒യേ॑
ഹു॒വേ വാ॒ം ॥

അ॒യം തേ॒ യോ॒നിർ ഋ॒തി॒യോ യ॒തോ ജാ॒തോ അ॒രോ॒ച॒മാഃ ।

തം ജാ॒ന॒ന്ന॒ഗ്ന ആ രോ॒ഹാ॒മാ നോ വർദ്ധ॑യാ ര॒യിം ॥

അ॒ഗ്ന ആ॒യു॑ഽഷി പ॒വ॒സ ആ സു॒വോർജ॒മി॒ഷം ച॒ നഃ ।

ആ॒രേ ബാ॒ധ॒സ്വ ദു॒ഷ്ടാ॒നാം ॥

അ॒ഗ്നേ പ॒വ॒സ്വ സ്വ॒പാ അ॒സ്മേ വർ॒ചഃ സു॒വീ॒ര്യം॑ ।

ദധ॑ത്പോഷ॑ഽ ര॒യിം - [ ] 18

1.5.5.2 (Padam)

ഉ॒ഭാ । രാ॒ധ॒സഃ॑ । സ॒ഹ । മാ॒ദ॒യ॒ദ്ധ്യേ॑ ॥ ഉ॒ഭാ । ദാ॒താ॒രൗ॑ ।

ഇ॒ഷാം । ര॒യീ॒ണാം । ഉ॒ഭാ । വാ॒ജ॒സ്യ॑ । സാ॒ത॒യേ॑ । ഹു॒വേ ।

വാ॒ം ॥ അ॒യം । തേ॒ । യോ॒നിഃ॑ । ഋ॒തി॒യഃ॑ । യ॒തഃ॑ । ജാ॒തഃ॑ ।

അ॒രോ॒ച॒മാഃ ॥ തം । ജാ॒ന॒ന്ന॒ഗ്ന । അ॒ഗ്നേ॒ । ഏ॒തി॒ । രോ॒ഹ॒ । അ॒ഥ॒ ।

നഃ॑ । വർദ്ധ॑യാ । ര॒യിം ॥ അ॒ഗ്നേ॒ । ആ॒യു॑ഽഷി । പ॒വ॒സേ॒ ।

ഏതി॑ । സു॒വ॒ । ഉർജം॑ । ഇ॒ഷം॑ । ച॒ । നഃ॑ ॥ ആ॒രേ॑ । ബാ॒ധ॒സ്വ॒ ।
 ദു॒ഷ്ടം॑ ॥ അ॒ഗ്നേ॑ । പ॒വ॒സ്വ॒ । സ്വ॒പാ॑ ഇതി॑ സു - അ॒പാഃ॑ ।
 അ॒സ്മൈ॑ ഇതി॑ । വർ॒ചഃ॑ । സു॒വീ॒ര്യ॒മിതി॑ സു - വീ॒ര്യം॑ ॥ ദധാ॑ത് ।
 പോ॒ഷം॑ । ര॒യിം॑ । **18 (50)**

1.5.5.3

മയി॑ ॥

അ॒ഗ്നേ॑ പാ॒വക॑ രോ॒ചിഷാ॑ മ॒ന്ത്രയാ॑ ദേ॒വ ജി॒ഹ്വയാ॑ ।
 ആ॒ ദേ॒വാൻ വ॑ക്ഷി॒ യക്ഷി॑ ച ॥
 സ॒ നഃ॑ പാ॒വക॑ ദീ॒ദിവോ॑ഽഗ്നേ॑ ദേ॒വാഽ ഇ॒ഹാ ss*വ॑ഹ ।
 ഉ॒പ യ॑ജ്ഞാ॒ ഹ॒വിശ്വ॑ നഃ ॥
 അ॒ഗ്നിഃ ശു॒ചി॒വ്രത॑തമഃ ശു॒ചിർ വി॒പ്രഃ ശു॒ചിഃ ക॒വിഃ ।
 ശു॒ചീ രോ॑ചത ആ॒ഹുതഃ॑ ॥
 ഉ॒ദഗ്നേ॑ ശു॒ചയ॑സ്തവ॒ ശു॒ക്രാ ദ്രാ॑ജന്ത ഇ॒ഹാര॑തേ ।
 ത॒വ ജ്യോതി॑ഃഷ്യർച॒യഃ ॥
 ആ॒യുർദാ॑ അ॒ഗ്നേഽസ്യ॑ായുർമേ - [ ] **19**

1.5.5.3 (Padam)

മയി॑ ॥ അ॒ഗ്നേ॑ । പാ॒വക॑ । രോ॒ചിഷാ॑ । മ॒ന്ത്രയാ॑ । ദേ॒വ ।
 ജി॒ഹ്വയാ॑ ॥ ഏ॒തി॑ । ദേ॒വാൻ॑ । വ॒ക്ഷി॑ । യക്ഷി॑ । ച॒ ॥ സഃ॑ । നഃ॑ ।

പാവക | ദീദിവഃ | അഗേ | ദേവാൻ | ഇഹ | ഏതി | വഹ ||
 ഉപേതി | യജ്ഞം | ഹവിഃ | ച || നഃ | അഗ്നിഃ |
 ശുചിബ്രതമ ഇതി ശുചിബ്രത - തമഃ | ശുചിഃ | വിപ്രഃ |
 ശുചിഃ | കവിഃ || ശുചിഃ | രോചതേ | ആഹുത ഇത്യാ-ഹുതഃ ||
 ഉദിതി | അഗേ | ശുചയഃ | തവ | ശുക്രാഃ | ഭ്രാജന്തഃ |
 ഇഹരതേ || തവ | ജ്യോതീഷി | അർചയഃ || ആയുർദാ
 ഇത്യായുഃ - ദാഃ | അഗേ | അസി | ആയുഃ | മേ | **19 (50)**

1.5.5.4

ദേഹി വർചോദാ അഗ്നേഽസി വർചോ മേ ദേഹി തന്നുപാ
 അഗ്നേഽസി തന്നുവം മേ പാഹ്യഗേ യന്മേ തന്നുവാ
 ഊനം തന്മ ആ പൃണ ചിത്രാവസോ സ്വസ്തി തേ
 പാരമശീയേൻ ധാനാസ്ത്വാ ശതച് ഹിമാ ദധൂമന്തഃ
 സമീധീമഹി വയസ്വന്തോ വയസ്കൃതം യശസ്വന്തോ
 യശസ്കൃതച് സുവീരാസോ അദാഭ്യം |
 അഗേ സപത്തദന്ദനം വർഷിഷ്ടേ അധി നാകേ ||
 സം ത്വമഗേ സൂര്യസ്യ വർചസാ ( ) ഽഗമാഃ സമൃഷീണാഃ
 സ്തുതേന സം പ്രിയേണ ധാമ്ന ||

തഥഗേ॑ സൂ॒ര്യവ॑ർചാ അ॒സി സം॑ മാ॒മായു॑ഷാ വർച॑സാ
പ്ര॒ജയാ॑ സൃ॒ജ || 20

1.5.5.4 (Padam)

ദേ॒ഹി॑ । വർചോ॑ദാ ഇതി॑ വർചഃ - ദാഃ । അഗേ॑ । അ॒സി ।
വർചഃ॑ । മേ॒ । ദേ॒ഹി॑ । തനു॑പാ ഇതി॑ തനു - പാഃ । അഗേ॑ ।
അ॒സി । തനു॑വം । മേ॒ । പാ॒ഹി॑ । അഗേ॑ । യത്॑ । മേ॒ ।
തനു॑വാഃ । ഊ॒നം । തത്॑ । മേ॒ । ഏ॒തി॑ । പൃ॒ണ॑ । ചി॒ത്രാവ॑സോ
ഇതി॑ ചി॒ത്ര - വ॒സോ॑ । സ്വ॒സ്തി॑ । തേ॒ । പാ॒രം । അശീ॑യ ।
ഇ॒ന്ധാ॑നാഃ । ത്വാ॒ । ശ॒തം । ഹി॒മാഃ॑ । ദൃ॒മന്ത॑ ഇതി॑ ദൃ - മന്തഃ ।
സമി॑തി । ഇ॒ധീമ॑ഹി । വയ॑സ്വന്തഃ । വയ॑സ്കൃതമിതി॑
വയഃ॑ - കൃ॒തം । യശ॑സ്വന്തഃ । യശ॑സ്കൃതമിതി॑ യശഃ॑ - കൃ॒തം ।
സു॒വീരാ॑സ ഇതി॑ സു - വീരാ॑സഃ । അ॒ദാ॒ഭ്യം॑ ॥
അഗേ॑ । സ॒പ॒താദ॑ന്ദനമിതി॑ സ॒പ॒ത - ദ॑ന്ദനം । വർഷീ॑ഷ്ടേ ।
അ॒ധീതി॑ । നാകേ॑ ॥ സമി॑തി । ത്വാ॒ । അഗേ॑ । സൂ॒ര്യസ്യ॑ ।
വർച॑സാ ( ) । അഗ॑മാഃ । സമി॑തി । ജ॒ഷീ॒ണാം॑ । സു॒തേന॑ ।
സമി॑തി । പ്രി॒യേണ॑ । ധാ॒ന്താ॑ ॥ ത്വാ॒ । അഗേ॑ । സൂ॒ര്യവ॑ർചാ
ഇതി॑ സൂ॒ര്യ - വ॒ർചാഃ॑ । അ॒സി । സമി॑തി । മാ॒ം । ആ॒യു॑ഷാ ।

വർചസാ । പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ । സൃജ ॥ 20 (67)

(ആഹുവദ്ധൈ-പോഷ്യ-രയി-മേ-വർചസാ-സൃജ ഭശ ച) (A5)

1.5.6.1

സം പശ്യാമി പ്രജാ അഹമിഡപ്രജസോ മാനവിഃ ।

സർവാ ഭവന്തു നോ ഗൃഹേ ।

അംഭഃ സ്ഥാമഭോ വോ ഭക്ഷീയ മഹഃ സ്ഥ മഹോ വോ

ഭക്ഷീയ സഹഃ സ്ഥ സഹോ വോ ഭക്ഷീയോർജഃ സ്ഥോർജം

ഘോ ഭക്ഷീയ രേവതീ രഥധമസ്മിൻ ഘോകേസ്മിൻ

ഗോഷ്ടേസ്മിൻ ക്ഷയേസ്മിൻ യോനാവിഹൈവ സ്തേതോ

മാപ ഗാത ബഹീർമേ ഭൂയാസു - [ ] 21

1.5.6.1 (Padam)

സമിതി । പശ്യാമി । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ । അഹം ।

ഇഡപ്രജസ ഇതീഡ - പ്രജസഃ । മാനവിഃ ॥ സർവാഃ ।

ഭവന്തു । നഃ । ഗൃഹേ ॥ അംഭഃ । സ്ഥ । അംഭഃ । വഃ । ഭക്ഷീയ ।

മഹഃ । സ്ഥ । മഹഃ । വഃ । ഭക്ഷീയ । സഹഃ । സ്ഥ । സഹഃ ।

വഃ । ഭക്ഷീയ । ഊർജഃ । സ്ഥ । ഊർജം । വഃ । ഭക്ഷീയ ।

രേവതീഃ । രഥധം । അസ്മിൻ । ഘോകേ । അസ്മിൻ । ഗോഷ്ടേ

ഇതി ഗോ- സ്ഥേ । അസ്മിൻ । ക്ഷയേ । അസ്മിൻ । യോനൗ ।

ഇഹ | ഏവ | സ്തു | ഇതഃ | മാ | അപേതി | ഗാത്ര | ബഹീഃ |
മേ | ഭൂയാസ്തു | **21 (50)**

1.5.6.2

സച്ഛിതാസി വിശ്വരൂപീരാ മോർജാ വിശാ ss
*ഗൗപത്യേനാ ss*രായസോഷേണ സഹസ്രപോഷം വഃ
പുഷ്ടാസം മയി വോ രായഃ ശ്രയന്താം ||
ഉപ താഃഗേ ദിവേദിവേ ദോഷാവസ്തർദ്ധിയാ വയം |
നമോ ഭരന്ത ഏമസി ||
രാജന്തമദ്ധരാണാം ഗോപാമൃതസ്യ ദീദിവിം |
വർദ്ധമാനഃ സ്വേ ദമേ ||
സ നഃ പിതേവ സുനവേഃഗേ സൂപായനോ ഭവ |
സചസ്വാ നഃ സ്വസ്തയേ ||

അഗേ- [ ] **22**

1.5.6.2 (Padam)

സച്ഛിതേതി സം - ഹിതാ | അസി | വിശ്വരൂപീരിതി
വിശ്വ - രൂപീഃ | ഏതി | മാ | ഊർജാ | വിശ | ഏതി |
ഗൗപത്യേന | ഏതി | രായഃ | പോഷേണ |
സഹസ്രപോഷമിതി സഹസ്ര - പോഷം | വഃ | പുഷ്ടാസം |

മയി | വഃ | രായഃ | ശ്രയന്താം || ഉപേതി | ത്വാ | അഗേ |
 ദിവേദിവ ഇതി ദിവേ - ദിവേ | ദോഷാവസ്തുരിതി
 ദോഷാ-വസ്തുഃ | ധിയാ | വയം || നമഃ | ഭരന്തഃ | ഏതി |
 ഇമസി || രാജന്തം | അദ്ധരാണാം | ഗോപാമിതി ഗോ - പാം |
 ജതസ്യ | ദീദിവിം || വർദ്ധമാനം | സ്വേ | ദമേ || സഃ | നഃ |
 പിതാ | ഇവ | സുനവേ | അഗേ | സുപായന ഇതി
 സു - ഉപായനഃ | ഭവ || സചസ്വ | നഃ | സ്വസ്തുയേ ||
 അഗേ | **22 (50)**

1.5.6.3

ത്വം നോ അന്തമഃ |
 ഉത ത്രാതാ ശിവോ ഭവ വരുതമ്യഃ ||
 തം ത്വാ ശോചിഷു ദീദിവഃ | സ്മായ നൃനമീമഹേ സഖിഭ്യഃ ||
 വസുരഗ്നിർ വസുശ്രവാഃ |
 അച്ഛാ നക്ഷി ദ്യുമത്തമോ രയിം ദാഃ ||
 ഊർജാ വഃ പശ്യാമ്യൂർജാ മാ പശ്യത രായസ്പോഷേണ വഃ
 പശ്യാമി രായസ്പോഷേണ മാ പശ്യതേഡാഃ സ്ഥ മധുകൃതഃ
 സ്യോനാ മാ ഹവിശതേരാ മദഃ |
 സഹസ്രപോഷം വഃ പുഷ്ടാസം - [ ] **23**

1.5.6.3 (Padam)

താം | നഃ | അന്തമഃ || ഉത | ത്രാതാ | ശിവഃ | ഭവ | വരുഥ്യഃ ||
 തം | ത്വാ | ശോചിഷ്ഠ | ദീദിവഃ || സ്മായ | നൃനം | ഇമഹേ |
 സഖിഭ്യ ഇതി സഖി - ഭ്യഃ || വസുഃ | അഗ്നിഃ |
 വസുശ്രവാ ഇതി വസു - ശ്രവാഃ || അച്ഛ | നക്ഷി | ദ്യുമത്തമ
 ഇതി ദ്യുമത് - തമഃ | രയിം | ദാഃ || ഊർജാ | വഃ | പശ്യാമി |
 ഊർജാ | മാ | പശ്യത | രായഃ | പോഷേണ | വഃ | പശ്യാമി |
 രായഃ | പോഷേണ | മാ | പശ്യത | ഇധാഃ | സ്ഥ | മധുകൃത
 ഇതി മധു - കൃതഃ | സ്യോനാഃ | മാ | ഏതി | വിശത | ഇരാഃ |
 മദഃ || സഹസ്രപോഷമിതി സഹസ്ര - പോഷം | വഃ |

പുഷ്ടാസം | 23 (50)

1.5.6.4

മയി വോ രായഃ ശ്രയന്താം ||
 തഥ്സവിതുർ വരേണ്യം ദർഗോ ദേവസ്യ ധീമഹി |
 ധിയോ യോനഃ പ്രചോദയാത് ||
 സോമാനഃ സ്വരണം കൃണൂഹി ബ്രഹ്മണസ്സതേ |
 കക്ഷീവന്തം യ ഔശിജം ||
 കദാ ചന സ്മരീരസി നേന്ദ്ര സശ്വസി ദാശുഷേ ||

ഉപോപേന്നു മഘവൻ ഭൂയ ഇന്നു തേ ദാനം ദേവസ്യ
പൃച്ഛതേ ॥

പരി ത്യാഗേ പുരം വയം വിപ്രഃ സഹസ്യ ധീമഹി ॥
ധൃഷ്വർണം ( ) ദിവേദിവേ ഭേത്താരം ദങ്ഗുരാവതഃ ॥
അഗേ ഗൃഹപതേ സുഗൃഹപതിരഹം ത്യാഗ ഗൃഹപതിനാ
ഭൂയാസഃ സുഗൃഹപതിർമയാ താം ഗൃഹപതിനാ ഭൂയാഃ
ശതഃ ഹിമാസ്താമാശിഷമാ ശാസേ തന്തവേ ജ്യോതിഷതീം
താമാശിഷമാ ശാസേമുഷൈ ജ്യോതിഷതീം ॥ 24

1.5.6.4 (Padam)

മയി । വഃ । രായഃ । ശ്രയന്താം ॥ തത് । സവിതുഃ । വരേണ്യം ।
ഭർഗഃ । ദേവസ്യ । ധീമഹി ॥ ധിയഃ । യഃ । നഃ ।
പ്രചോദയാദിതി പ്ര - ചോദയാത് ॥ സോമാനം । സ്വർണം ।
കൃണൂഹി । ബ്രഹ്മണഃ । പതേ ॥ കക്ഷീവന്തമിതി
കക്ഷീ - വന്തം । യഃ । ഔശിജം ॥ കദാ । ചന । സ്തരീഃ ।
അസി । ന । ഇന്ദ്ര । സശ്വസി । ദാശുഷേ ॥
ഉപോപേത്യുപ - ഉപ । ഇത് । നു । മഘവന്നിതി മഘ - വന് ।
ഭൂയഃ । ഇത് । നു । തേ । ദാനം । ദേവസ്യ । പൃച്ഛതേ ॥ പരീതി ।
ത്യാ । അഗേ । പുരം । വയം । വിപ്രം । സഹസ്യ । ധീമഹി ॥

ധൃഷദർണ്ണമിതി ധൃഷത് - വർണ്ണം ( ) । ദിവേദിവ ഇതി
 ദിവേ - ദിവേ । ഭേത്താരം । ഭങ്ഗൂരാവത ഇതി
 ഭങ്ഗൂര - വതഃ ॥ അഗ്നേ । ഗൃഹപത ഇതി ഗൃഹ - പതേ ।
 സുഗൃഹപതിരിതി സു - ഗൃഹപതിഃ । അഹം । തായാ ।
 ഗൃഹപതിനേതി ഗൃഹ - പതിനാ । ഭൂയാസം ।
 സുഗൃഹപതിരിതി സു - ഗൃഹപതിഃ । മയാ । താം ।
 ഗൃഹപതിനേതി ഗൃഹ - പതിനാ । ഭൂയാഃ । ശതം । ഹിമാഃ ।
 താം । ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം । ഏതി । ശാസേ । തന്തവേ ।
 ജ്യോതിഷതീം । താം । ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം । ഏതി ।
 ശാസേ । അമുഷൈ ॥ ജ്യോതിഷതീം ॥ 24 (79)

(ഭൂയാസ്-സാസയേഗ്നേ-പുഷ്യാസം-ധൃഷദർണ്ണ-മേകാന്ന

ത്രിശ്ശ്ച) (A6)

1.5.7.1

അയജേന്താ വാ ഏഷ യോഽസാമോപപ്രയന്തോ
 അദ്ധാരമിത്യാഹ സ്തോമമേവാസൈ യുനക്ത്യുപേത്യാഹ
 പ്രജാ വൈ പശവ ഉപേമം ലോകം പ്രജാമേവ പശുനിമം
 ലോകമുപൈത്യസ്യ പ്രതാമനു ദ്യുതമിത്യാഹ സുവർഗോ
 വൈ ലോകഃ പ്രതഃ സുവർഗമേവ ലോകഃ

സമാരോഹത്യഗ്നിർ മുർദ്ധാ ദിവഃ കകുദിത്യാഹ

മുർദ്ധാന - [ ] 25

1.5.7.1 (Padam)

അയജ്ഞഃ | വൈ | ഏഷഃ | യഃ | അസാമാ | ഉപപ്രയന്ത
 ഇത്യുപ-പ്രയന്തഃ | അദ്ധാരം | ഇതി | ആഹ | സ്തോമം | ഏവ |
 അസ്മൈ | യുനക്തി | ഉപേതി | ഇതി | ആഹ | പ്രജേതി
 പ്ര - ജാ | വൈ | പശവഃ | ഉപേതി | ഇമം | ലോകം |
 പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | ഏവ | പശൂൻ | ഇമം | ലോകം |
 ഉപേതി | ഏതി | അസ്യ | പ്രതാം | അനിതി | ദൃതം | ഇതി |
 ആഹ | സുവർഗ ഇതി സുവഃ - ഗഃ | വൈ | ലോകഃ | പ്രതഃ |
 സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ഏവ | ലോകം |
 സമാരോഹതീതി സം - ആരോഹതി | അഗ്നിഃ |
 മുർദ്ധാ | ദിവഃ | കകുത് | ഇതി | ആഹ | മുർദ്ധാനം | 25 (50)

1.5.7.2

മേവൈനാ സമാനാനാം കരോത്യഥോ ദേവലോകാദേവ
 മനുഷ്യലോകേ പ്രതി തിഷ്ഠത്യയമിഹ പ്രഥമോ ധായി
 ധാത്യദിരിത്യാഹ മുഖ്യമേവൈനം കരോത്യുഭാ വാമിന്ദാഗ്നി
 ആഹുവദ്ധ്യാ ഇത്യാഹൗജോ ബലമേവാവ രുന്ധേ ധം

തേ യോനിർ ഋതിയ ഇത്യാഹ പശവോ വൈ രയിഃ
 പശൂനേവാവ രൂന്ധേ ഷഡ്ഭിരുപ തിഷ്ഠതേ ഷഡാ - [ ] 26

1.5.7.2 (Padam)

ഏവ | ഏനം | സമാനാന്താം | കരോതി | അഥോ ഇതി |
 ദേവലോകാദിതി ദേവ - ലോകാത് | ഏവ |
 മനുഷ്യലോക ഇതി മനുഷ്യ - ലോകേ | പ്രതീതി | തിഷ്ഠതി |
 അയം | ഇഹ | പ്രഥമഃ | ധായി | ധാത്യഭിരിതി ധാത്യ - ഭിഃ |
 ഇതി | ആഹ | മുഖ്യം | ഏവ | ഏനം | കരോതി | ഉഭാ | വാം |
 ഇന്ദ്രാഗ്നി ഇതീന്ദ്ര-അഗ്നി | ആഹുവദ്ധ്യേ | ഇതി | ആഹ |
 ഓജഃ | ബലം | ഏവ | അവേതി | രൂന്ധേ | അയം | തേ |
 യോനിഃ | ഋതിയഃ | ഇതി | ആഹ | പശവഃ | വൈ | രയിഃ |
 പശൂൻ | ഏവ | അവേതി | രൂന്ധേ | ഷഡ്ഭിരിതി ഷട് - ഭിഃ |
 ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | ഷട് | വൈ | 26 (50)

1.5.7.3

ഋതവ ഋതുഷോവ പ്രതി തിഷ്ഠതി ഷഡ്ഭിരുത്തരാഭിരുപ
 തിഷ്ഠതേ ദ്വാദശ സം പദ്യന്തേ ദ്വാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ
 സംവത്സര ഏവ പ്രതി തിഷ്ഠതി യഥാ വൈ പുരുഷോഽശോ
 ഗൗർജീര്യത്യേവമഗ്നിരാഹിതോ ജീര്യതി സംവത്സരസ്യ

പരസ്താദാഗ്നിപാവമാനീഭിരുപ തിഷ്ഠതേ
 പുനർനവമേവൈനമജരം കരോത്യഥോ പുനാതേത്യേവാപ
 തിഷ്ഠതേ യോഗ ഏവാസൈത്യഷ ഉപ തിഷ്ഠതേ - [ ] 27

1.5.7.3 (Padam)

ഋതവഃ | ഋതുഷു | ഏവ | പ്രതീതി | തിഷ്ഠതി | ഷഡ്ഭിരിതി
 ഷട് - ഭിഃ | ഉത്തരാഭിരിത്യുത് - തരാഭിഃ | ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ |
 ദാദശ | സമിതി | പദ്യന്തേ | ദാദശ | മാസാഃ | സംവത്സര
 ഇതി സം - വത്സരഃ | സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരേ |
 ഏവ | പ്രതീതി | തിഷ്ഠതി | യഥാ | വൈ | പുരുഷഃ | അശ്വഃ |
 ഗൗഃ | ജീര്യതി | ഏവം | അഗ്നിഃ | ആഹിത ഇത്യാഹിതഃ |
 ജീര്യതി | സംവത്സരസ്യേതി സം - വത്സരസ്യ |
 പരസ്താത് | ആഗ്നിപാവമാനീഭിരിത്യാഗ്നി - പാവമാനീഭിഃ |
 ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | പുനർനവമിതി പുനഃ - നവം | ഏവ |
 ഏനം | അജരം | കരോതി | അഥോ ഇതി | പുനാതി |
 ഏവ | ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | യോഗഃ | ഏവ | അസ്യ | ഏഷഃ |
 ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | 27 (50)

1.5.7.4

ദമ ഏവാസൈത്യഷ ഉപ തിഷ്ഠതേ യാച്ഛൈ വാസൈത്യേഷാപ
 തിഷ്ഠതേ യഥാ പാപീയാഞ്ചൈസ ആഹൃത്യ നമസ്യതി

താദൃഗേവ തദാ യുർദാ അഗ്നേഽസ്യായുർമേ ദഹീത്യാഹാ*
 ട്സായുർദാ ഹ്യേഷ വർചോദാ അഗ്നേഽസി വർചോ മേ
 ദേഹീത്യാഹ വർചോദാ ഹ്യേഷ തന്നൂപാ അഗ്നേഽസി
 തന്നുവം മേ പാഹീത്യാഹ - [ ] 28

1.5.7.4 (Padam)

ദമഃ | ഏവ | അസ്യ | ഏഷഃ | ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | യാച്ഛതാ |
 ഏവ | അസ്യ | ഏഷാ | ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | യഥാ |
 പാപീയാൻ | ശ്രേയസേ | ആഹൃത്യേത്യാ - ഹൃത്യ |
 നമസ്യതി | താദൃക് | ഏവ | തത് |
 ആയുർദാ ഇത്യായുഃ - ദാഃ | അഗ്നേ | അസി | ആയുഃ | മേ |
 ദേഹി | ഇതി | ആഹ | ആയുർദാ ഇത്യായുഃ - ദാഃ | ഹി |
 ഏഷഃ | വർചോദാ ഇതി വർചഃ - ദാഃ | അഗ്നേ | അസി |
 വർചഃ | മേ | ദേഹി | ഇതി | ആഹ | വർചോദാ ഇതി
 വർചഃ - ദാഃ | ഹി | ഏഷഃ | തന്നൂപാ ഇതി തന്നു - പാഃ |
 അഗ്നേ | അസി | തന്നുവം | മേ | പാഹി | ഇതി |
 ആഹ | 28 (50)

1.5.7.5

തന്നൂപാ ഹ്യേഷോഽഗ്നേ യന്മേ തന്നുവാ ഊനം തന്മ ആ
 പൃണേത്യാഹ യന്മേ പ്രജായൈ പശൂനാമൂനം തന്മ ആ

പുരയേതി വാവൈതദാഹ ചിത്രാവസോ സ്വസ്തി തേ
 പാരമശീയേത്യാഹ രാത്രിർ വൈ ചിത്രാവസുരവ്യുഷ്ട്യ
 വാ ഏതസ്യ പുരാ ബ്രാഹ്മണാ അഭൈഷുർ
 വ്യുഷ്ടിമേവാവ രുന്ധ ഇന്ധാനാസ്താ ശതച് - [ ] 29

1.5.7.5 (Padam)

തനുപാ ഇതി തനു - പാഃ | ഹി | ഏഷഃ | അഗ്നേ | യത് | മേ |
 തനുവാഃ | ഊനം | തത് | മേ | ഏതി | പൃണ | ഇതി | ആഹ |
 യത് | മേ | പ്രജായാ ഇതി പ്ര - ജായൈ | പശൂനാം | ഊനം |
 തത് | മേ | ഏതി | പുരയ | ഇതി | വാവ | ഏതത് | ആഹ |
 ചിത്രാവസോ ഇതി ചിത്ര - വസോ | സ്വസ്തി | തേ | പാരം |
 അശീയ | ഇതി | ആഹ | രാത്രിഃ | വൈ | ചിത്രാവസുരിതി
 ചിത്ര - വസുഃ | അവ്യുഷ്ട്യാ ഇത്യവി - ഉഷ്ട്യ | വൈ |
 ഏതസ്യ | പുരാ | ബ്രാഹ്മണാഃ | അഭൈഷുഃ | വ്യുഷ്ടിമിതി
 വി - ഉഷ്ടിം | ഏവ | അവേതി | രുന്ധേ | ഇന്ധാനാഃ | ത്വാ |
 ശതം | 29 (50)

1.5.7.6

ഹിമാ ഇത്യാഹ ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രീയ
 ആയുഷ്യേവേന്ദ്രീയേ പ്രതി തിഷ്ഠത്യേഷാ വൈ സ്മര്മീ

കർണകാവത്യേതയാ ഹ സു വൈ ദേവാ അസുരാണാഽ
 ശതതർ.ഹാഽ സ്യുഽ ഹന്തി യദേതയാ സമിധമാദധാതി
 വജ്രമേവൈതച്ഛതഘ്നീം യജമാനോ ഭ്രാതൃവ്യായ പ്ര
 ഹരതി സ്യുതയാ അച്ഛംബദ്കാരഽ സം ത്വമഗ്നേ സൂര്യസ്യ
 വർചസാഽഗഥാ ഇത്യാഹൈതത്തമസീദമഹം ( )
 ഭൂയാസമിതി വാവൈതദാഹ ത്വമഗ്നേ സൂര്യവർചാ
 അസീത്യാഹാഽഽശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്മേ || 30

1.5.7.6 (Padam)

ഹിമാഃ | ഇതി | ആഹ | ശതായൂരിതി ശത - ആയുഃ |
 പുരുഷഃ | ശതേന്ദ്രിയ ഇതി ശത - ഇന്ദ്രിയഃ | ആയുഷി |
 ഏവ | ഇന്ദ്രിയേ | പ്രതീതി | തിഷ്ഠതി | ഏഷാ | വൈ |
 സൂർമീ | കർണകാവതീതി കർണക - വതീ | ഏതയാ | ഹ |
 സു | വൈ | ദേവാഃ | അസുരാണാം | ശതതർ.ഹാനിതി
 ശത - തർ.ഹാൻ | ത്യുഽഹന്തി | യത് | ഏതയാ | സമിധമിതി
 സം - ഇധം | ആദധാതീത്യാ - ദധാതി | വജ്രം | ഏവ |
 ഏതത് | ശതഘ്നീമിതി ശത-ഘ്നീം | യജമാനഃ | ഭ്രാതൃവ്യായ |
 പ്രേതി | ഹരതി | സ്യുതൈ |

അച്ഛംബദ്കാരമിത്യച്ഛംബദ്-കാരം | സമിതി | താം | അഗ്നേ |
 സൂര്യസ്യ | വർചസാ | അഗ്നമാഃ | ഇതി | ആഹ | ഏതത് |
 താം | അസി | ഇദം | അഹം ( ) | ഭൂയാസം | ഇതി | വാവ |
 ഏതത് | ആഹ | താം | അഗ്നേ | സൂര്യവർചാ ഇതി
 സൂര്യ - വർചാഃ | അസി | ഇതി | ആഹ |
 ആശിഷ്മിത്യാ - ശിഷം | ഏവ | ഏതാം | ഏതി |

ശാസ്മേ || 30 (66)

(മൂർദ്ധാനഃ-ഷഡാ-ഏഷ ഉപ തിഷ്ഠതേ-പാഹീത്യാഹ-ശത-മഹഃ
 ഷോഡശ ച) (A7)

1.5.8.1

സം പശ്യാമി പ്രജാ അഹമിത്യാഹ യാവന്ത ഏവ ഗ്രാമ്യാഃ
 പശവസ്താനേവാവ രൂന്ധേഽഭഃ സ്ഥാഽഭോ വോ
 ഭക്ഷീയേത്യാഹാഽഭോ ഹ്യേതാ മഹഃ സ്ഥ മഹോ വോ
 ഭക്ഷീയേത്യാഹ മഹോ ഹ്യേതാഃ സഹഃ സ്ഥ സഹോ വോ
 ഭക്ഷീയേത്യാഹ സഹോ ഹ്യേതാ ഊർജഃ സ്ഥോർജം വോ
 ഭക്ഷീയേത്യാ - [ ] 31

1.5.8.1 (Padam)

സമിതി॑ । പശ്യ॑മി । പ്ര॒ജാ ഇതി॑ പ്ര - ജാഃ । അ॒ഹം । ഇതി॑ ।
 ആ॒ഹ । യാ॒വന്തഃ॑ । ഏ॒വ । ഗ്രാ॒മ്യാഃ । പ॒ശ॒വഃ । താൻ । ഏ॒വ ।
 അ॒വേതി॑ । രൂ॒ന്ധേ । അ॒ന്ദഃ । സ്ഥഃ॑ । അ॒ന്ദഃ । വഃ॑ । ഭക്ഷീ॑യ ।
 ഇതി॑ । ആ॒ഹ । അ॒ന്ദഃ । ഹി । ഏ॒താഃ । മ॒ഹഃ । സ്ഥ॑ । മ॒ഹഃ । വഃ॑ ।
 ഭക്ഷീ॑യ । ഇതി॑ । ആ॒ഹ । മ॒ഹഃ । ഹി । ഏ॒താഃ । സ॒ഹഃ । സ്ഥ॑ ।
 സ॒ഹഃ । വഃ॑ । ഭക്ഷീ॑യ । ഇതി॑ । ആ॒ഹ । സ॒ഹഃ । ഹി । ഏ॒താഃ ।
 ഊ॒ർജഃ॑ । സ്ഥ॑ । ഊ॒ർജം॑ । വഃ॑ । ഭക്ഷീ॑യ । ഇതി॑ । 31 (50)

1.5.8.2

ഹോർജോ॑ ഹ്യേ॒താ രേ॒വതീ॑ ര॒ഥ്യാമി॑ത്യാഹ പ॒ശ॒വോ॒ വൈ
 രേ॒വതീഃ॑ പ॒ശു॒നേ॒വാത്മൻ॑ ര॒ഥയ॑ത ഇ॒ഹൈ॒വ സ്തേ॒തോ മാ॑പ
 ഗാ॒തേ॒ത്യാഹ॑ ധ്രു॒വാ ഏ॒വൈ॒നാ അ॑ന॒പഗാഃ॑ കു॒രുത
 ഇ॒ഷ്ടക॑ചി॒ദാ അ॒ന്യോഽഗ്നിഃ॑ പ॒ശുചി॑ദ॒ന്യഃ സ॑ഹ്നി॒താസി॑
 വി॒ശ്വരൂ॑പീ॒രിതി॑ വ॒ർസ॑മ॒ഭി മൃ॑ശ॒ത്യുപൈ॑വൈ॒നം ധ॑ത്തേ
 പ॒ശുചി॑തമേ॒നം കു॑രുതേ പ്ര - [ ] 32

1.5.8.2 (Padam)

ആ॒ഹ । ഊ॒ർജഃ॑ । ഹി । ഏ॒താഃ । രേ॒വതീഃ॑ । ര॒ഥ്യാം । ഇതി॑ ।
 ആ॒ഹ । പ॒ശ॒വഃ । വൈ॑ । രേ॒വതീഃ॑ । പ॒ശുൻ । ഏ॒വ । ആ॒ത്മൻ॑ ।
 ര॒ഥയ॑തേ । ഇ॒ഹ । ഏ॒വ । സ്തേ॒ത । ഇ॒തഃ । മാ॑ । അ॒വേതി॑ । ഗാ॒ത ।

ഇതി | ആഹ | ധ്രുവാഃ | ഏവ | ഏനാഃ | അനപഗാ
 ഇത്യുനപ - ഗാഃ | കുരുതേ | ഇഷ്ടകചിദിതീഷ്ടക - ചിത് |
 വൈ | അന്യഃ | അഗ്നിഃ | പശുചിദിതി പശു - ചിത് | അന്യഃ |
 സഹിതേതി സം - ഹിതാ | അസി | വിശ്വരൂപീരിതി
 വിശ്വ-രൂപീഃ | ഇതി | വത്സം | അഭിതി | മൃഗതി | ഉപേതി |
 ഏവ | ഏനം | ധത്തേ | പശുചിതമിതി പശു - ചിതം |
 ഏനം | കുരുതേ | പ്രേതി | **32 (50)**

1.5.8.3

വാ ഏഷോഽസ്മാലോകാച്യവതേ യ ആഹവനീയമുപ -
 തിഷ്ഠതേ ഗാർഹപത്യമുപ തിഷ്ഠതേ ഽസ്മിന്നേവ ലോകേ
 പ്രതി തിഷ്ഠത്യഥോ ഗാർഹപത്യായൈവ നി ഹ്നുതേ
 ഗായത്രീഭിരുപ തിഷ്ഠതേ തേജോ വൈ ഗായത്രീ തേജ
 ഏവാത്മൻ ധത്തേഽഥോ യദേതം തൃചമന്നാഹ സംതതൈ
 ഗാർഹപത്യം വാ അനു ദിപാദോ വീരാഃ പ്ര ജായന്തേ യ
 ഏവം വിദാൻ ദിപദാഭിർ ഗാർഹപത്യമുപതിഷ്ഠത - [ ] **33**

1.5.8.3 (Padam)

വൈ | ഏഷഃ | അസ്മാത് | ലോകാത് | ച്യവതേ | യഃ |
 ആഹവനീയമിത്യാ - ഹവനീയം |

ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ । ഗാർഹപത്യമിതി
 ഗാർഹ - പത്യം । ഉപേതി । തിഷ്ഠതേ । അസ്മിൻ । ഏവ ।
 ലോകേ । പ്രതീതി । തിഷ്ഠതി । അഥോ ഇതി ।
 ഗാർഹപത്യായേതി ഗാർഹ - പത്യായ । ഏവ । നീതി ।
 ഹ്നുതേ । ഗായത്രിഭിഃ । ഉപേതി । തിഷ്ഠതേ । തേജഃ । വൈ ।
 ഗായത്രി । തേജഃ । ഏവ । ആത്മൻ । ധത്തേ । അഥോ ഇതി ।
 യത് । ഏതം । തൃപം । അന്യാഹേത്യനു - ആഹ ।
 സംതത്യാ ഇതി സം - തതൈ ।
 ഗാർഹപത്യമിതി ഗാർഹ - പത്യം । വൈ । അനിതി ।
 ദിപാദ ഇതി ദി - പാദഃ । വീരാഃ । പ്രേതി । ജായന്തേ । യഃ ।
 ഏവം । വിദാൻ । ദിപദാഭിരിതി ദി - പദാഭിഃ ।
 ഗാർഹപത്യമിതി ഗാർഹ - പത്യം ।
 ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ । **33 (50)**

1.5.8.4

ആസ്യ വീരോ ജായത ഊർജാ വഃ പശ്യാം യൂർജാ മാ
 പശ്യതേ-ത്യാഹാ ssശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്തേ തഥ്സവിതൂർ
 വരേണ്യമിത്യാഹ പ്രസൂത്യേ സോമാനഃ സ്വർണമിത്യാഹ
 സോമപീഥമേവാവ രുന്ധേ കൃണ്വഹി ബ്രഹ്മണസ്സത ഇത്യാഹ

ബ്രഹ്മവർചസമേവാവ രുന്ധേ കദാ ചന സ്തുരീരസീത്യാഹ
ന സ്തുരീഃ രാത്രിം വസതി - [ ] 34

1.5.8.4 (Padam)

ഏതി | അസ്യ | വീരഃ | ജായതേ | ഊർജാ | വഃ | പശ്യാമി |
ഊർജാ | മാ | പശ്യത | ഇതി | ആഹ |
ആശിഷ്മിത്യാ - ശിഷം | ഏവ | ഏതാം | ഏതി | ശാസ്തേ |
തത് | സവിതുഃ | വരേണ്യം | ഇതി | ആഹ | പ്രസ്തുത്യാ
ഇതി പ്ര - സൂത്യേ | സോമാനം | സ്വരണം | ഇതി | ആഹ |
സോമപീഥമിതി സോമ - പീഥം | ഏവ | അവേതി | രുന്ധേ |
കൃണ്ണഹി | ബ്രഹ്മണഃ | പതേ | ഇതി | ആഹ |
ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം | ഏവ | അവേതി |
രുന്ധേ | കദാ | ചന | സ്തുരീഃ | അസി | ഇതി | ആഹ | ന |
സ്തുരീം | രാത്രിം | വസതി | 34 (50)

1.5.8.5

യ ഏവം വിദ്വാൻഗനിമുപതിഷ്ഠതേ പരി ത്വാഽഗേ പുരം
വയമിത്യാഹ പരിധിമേവൈതം പരി ദധാത്യസ്കന്ദായാഗേ
ഗൃഹപത ഇത്യാഹ യഥായജുരേവൈതച്ചതഃ ഹിമാ
ഇത്യാഹ ശതം ത്വാ ഹേമന്താനിന്ധിഷീയേതി വാ

വൈതദാഹ പുത്രസ്യ നാമ ഗൃഹ്ണാത്യന്നാദമേവൈനം
 കരോതി താമാശിഷമാ ശാസേ തന്തവേ ജ്യോതിഷതീമിതി
 ബ്രൂയാദ്യസ്യ പുത്രോഽജാതഃ സ്യാത് തേജസ്യേവാസ്യ
 ബ്രഹ്മവർചസീ പുത്രോ ജായതേ താമാശിഷമാ ശാസേ
 ഽമുഷൈ ജ്യോതിഷതീ ( ) മിതി ബ്രൂയാദ്യസ്യ പുത്രോ
 ജാതഃ സ്യാത് തേജ ഏവാസിൻ ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി || 35

1.5.8.5 (Padam)

യഃ | ഏവം | വിദാൻ | അഗ്നിം | ഉപതിഷ്ഠത
 ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ | പരീതി | ത്വാ | അഗ്നേ | പൂരം |
 വയം | ഇതി | ആഹ | പരിധിമിതി പരി-ധിം | ഏവ | ഏതം |
 പരീതി | ദധാതി | അസ്കന്ദായ | അഗ്നേ | ഗൃഹപത ഇതി
 ഗൃഹ - പതേ | ഇതി | ആഹ | യമായജുരിതി യമാ-യജുഃ |
 ഏവ | ഏതത് | ശതം | ഹിമാഃ | ഇതി | ആഹ | ശതം | ത്വാ |
 ഹേമന്താൻ | ഇന്ധിഷീയ | ഇതി | വാവ | ഏതത് | ആഹ |
 പുത്രസ്യ | നാമ | ഗൃഹ്ണാതി | അന്നാദമിത്യന്ന - അദം |
 ഏവ | ഏനം | കരോതി | താം | ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം |
 ഏതി | ശാസേ | തന്തവേ | ജ്യോതിഷതീം ( ) | ഇതി |
 ബ്രൂയാത് | യസ്യ | പുത്രഃ | അജാതഃ | സ്യാത് | തേജസവീ |

ഏ॒വ । അ॒സ്യ॒ । ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ച॒സീ॒തി ബ്ര॒ഹ്മ - വർ॒ച॒സീ॒ ।
 പു॒ത്രഃ॑ । ജാ॒യതേ॑ । താ॒ം । ആ॒ശി॒ഷ്മി॒ത്യാ - ശി॒ഷം॑ । ഏ॒തി॑ ।
 ശാ॒സേ॑ । അ॒മുഷ്മെ॑ । ജ്യോതി॑ഷ്മതി॒ം । ഇ॒തി॑ । ബ്രൂ॒യാത് ।
 യ॒സ്യ॑ । പു॒ത്രഃ॑ । ജാ॒തഃ॑ । സ്യാത് । തേ॒ജഃ॑ । ഏ॒വ । അ॒സ്മി॒ന് ।
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ച॒സമി॑തി ബ്ര॒ഹ്മ - വർ॒ച॒സം । ദധാ॒തി ॥ 35 (79)

(ഊർജം വോ ഭക്ഷീയേതി - പ്ര -ഗാർഹപത്യമുപതിഷ്ഠതേ - വസതി
 -ജ്യോതിഷ്മതി - മേകാന്ന ത്രിപുശ്ച) (A8)

1.5.9.1

അ॒ഗ്നി॒ഹോ॒ത്രം ജു॒ഹോ॒തി യദേ॒വ കി॒ം ച യ॒ജമാ॑ന॒സ്യ
 സ്വ॒ം ത॒സ്യേ॒വ തദ്രേ॑തഃ॒ സി॒ഞ്ച॒തി പ്ര॒ജന॑നേ പ്ര॒ജന॑നപ്
 ഹി വാ അ॒ഗ്നി॒രഥൗ॑ഷധീ॒രന്ത॑ഗതാ ദഹ॒തി താ॒സ്തതോ॑
 ഭൂ॒യ॒സീഃ പ്ര ജാ॑യതേ॒ യഥ്സാ॒യം ജു॒ഹോ॒തി രേത॑ ഏ॒വ
 തഥ്സി॑ഞ്ച॒തി പ്രേ॒വ പ്രാ॑തസ്ത॒ന്നേന॑ ജന॒യതി॑ തദ്രേ॑തഃ
 സി॒ക്തം ന താ॒ശ്ചാ॒വികൃ॑തം പ്ര॒ജായ॑തേ യാവ॒ച്ഛോ വൈ
 രേത॑സഃ സി॒ക്ത॒സ്യ - [ ] 36

1.5.9.1 (Padam)

അ॒ഗ്നി॒ഹോ॒ത്രമി॑ത്യ॒ഗ്നി - ഹോ॒ത്രം । ജു॒ഹോ॒തി । യത് । ഏ॒വ ।
 കി॒ം । ച । യ॒ജമാ॑ന॒സ്യ । സ്വ॒ം । ത॒സ്യ । ഏ॒വ । തത് । രേതഃ॑ ।

സിഞ്ചതി । പ്രജനന ഇതി പ്ര - ജനനേ । പ്രജനനമിതി
 പ്ര - ജനനം । ഹി । വൈ । അഗ്നിഃ । അഥ । ഓഷധീഃ ।
 അന്തഗതാ ഇത്യന്ത-ഗതാഃ । ദഹതി । താഃ । തതഃ । ദൂയസീഃ ।
 പ്രേതി । ജായന്തേ । യത് । സായം । ജൂഹോതി । രേതഃ । ഏവ ।
 തത് । സിഞ്ചതി । പ്രേതി । ഏവ । പ്രാതസ്തന്നേനേതി
 പ്രാതഃ - തന്നേന । ജനയതി । തത് । രേതഃ । സിക്തം । ന ।
 ത്വഷ്ടാ । അവികൃതമിത്യവി - കൃതം । പ്രേതി । ജായതേ ।
 യാവച്ഛ ഇതി യാവത് - ശഃ । വൈ । രേതസഃ ।
 സിക്തസ്യ । 36 (50)

1.5.9.2

ത്വഷ്ടാ രൂപാണി വികരോതി താവച്ഛോ വൈ തത്പ്ര
 ജായത ഏഷ വൈ ദൈവ്യസ്ത്വഷ്ടാ യോ യജ്ഞേ
 ബഹീഭിരുപ തിഷ്ഠതേ രേതസ ഏവ സിക്തസ്യ
 ബഹുശോ രൂപാണി വി കരോതി സ പ്രേവ
 ജായതേ ശഃശോ ദൂയാൻ ദവതി യ ഏവം
 ധീദാനഗ്നിമുപതിഷ്ഠതേ ഹർദ്ദേവാനാമാസീദ് -
 രാത്രിരസുരാണാം തേസുരാ യദ്ദേവാനാം ധീത്തം
 വേദമാസീത്തേന സഹ- [ ] 37

1.5.9.2 (Padam)

താഷ്ടാ["] | രൂപാണി¹ | വികരോതീതി¹ വി - കരോതി¹ | താവചു¹
ഇതി¹ താവത് - ശഃ | വൈ | തത് | പ്രേതി¹ | ജായതേ | ഏഷഃ |
വൈ | ദൈവ്യഃ | താഷ്ടാ["] | യഃ | യജതേ | ബഹീദിഃ | ഉപേതി |
തിഷ്ഠതേ | രേതസഃ | ഏവ | സിക്തസ്യ | ബഹുശ ഇതി¹
ബഹു - ശഃ | രൂപാണി¹ | വീതി¹ | കരോതി¹ | സഃ | പ്രേതി¹ |
ഏവ | ജായതേ | ശഃ ശ്വ ഇതി¹ ശഃ - ശഃ | ഭൂയാൻ | ഭവതി |
യഃ | ഏവം | വിദാൻ | അഗ്നിം | ഉപതിഷ്ഠതേ
ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ | അഹഃ | ദേവാനാം | ആസീത് | രാത്രിഃ |
അസുരാണാം | തേ | അസുരാഃ | യത് | ദേവാനാം | വിത്തം |
വേദ്യം["] | അസീത്["] | തേന¹ | സഹ | **37 (50)**

1.5.9.3

രാത്രിം പ്രാട*വിശന്തേ¹ ദേവാ ഹീനാ¹ അമന്യന്തേ¹
തേപശ്യന്നാഗേയീ¹ രാത്രിരാഗേയാഃ¹ പശവ ഇമമേവാഗ്നിഃ¹
സ്തവാമ സ നഃ സ്തുതഃ¹ പശൂൻ പുനർദാസ്യതീതി¹
തേഗ്നിമസ്തുവൻമ് സ ഏഭ്യഃ["] സ്തുതോ["] രാത്രിയാ¹
അദ്ധ്യഹരദി¹ പശൂന്നിരാർജതേ["] ദേവാഃ["] പശൂൻ വിത്താ¹

കാമാ¹ അകുർവത¹ യ ഏവം¹ വിദാന്¹ഗ്നിമു¹പതിഷ്ഠതേ¹
 പശുമാൻ¹ ഭവ - [ ] 38

1.5.9.3 (Padam)

രാ¹ത്രിം¹ | പ്രേ¹തി¹ | അ¹വി¹ശ¹ന്¹ | തേ¹ | ദേ¹വാഃ¹ | ഹീ¹നാഃ¹ |
 അ¹മ¹ന്യ¹ന്ത¹ | തേ¹ | അ¹പ¹ശ്യ¹ന്¹ | ആ¹ഗേ¹യീ¹ |
 രാ¹ത്രിഃ¹ | ആ¹ഗേ¹യാഃ¹ | പ¹ശവഃ¹ | ഇ¹മം¹ | ഏ¹വ¹ | അ¹ഗ്നിം¹ |
 സ്ത¹വാ¹മ¹ | സഃ¹ | നഃ¹ | സ്ത¹തഃ¹ | പ¹ശൂ¹ൻ¹ | പു¹നഃ¹ | ദാ¹സ്യ¹തി¹ |
 ഇ¹തി¹ | തേ¹ | അ¹ഗ്നിം¹ | അ¹സ്ത¹വ¹ന്¹ | സഃ¹ | ഏ¹ഭ്യഃ¹ | സ്ത¹തഃ¹ |
 രാ¹ത്രിയാഃ¹ | അ¹ധീ¹തി¹ | അ¹ഹഃ¹ | അ¹ഭീ¹തി¹ | പ¹ശൂ¹ൻ¹ | നി¹രി¹തി¹ |
 ആ¹ർജ¹ത്¹ | തേ¹ | ദേ¹വാഃ¹ | പ¹ശൂ¹ൻ¹ | വി¹ത്താ¹ | കാ¹മാൻ¹ |
 അ¹കു¹ർവ¹ത¹ | യഃ¹ | ഏ¹വം¹ | വി¹ദാൻ¹ | അ¹ഗ്നിം¹ |
 ഉ¹പ¹തിഷ്ഠ¹ത¹ ഇ¹ത്യു¹പ - തിഷ്ഠ¹തേ¹ | പ¹ശു¹മാ¹നി¹തി¹ പ¹ശു - മാൻ¹ |
 ഭവ¹തി¹ | 38 (50)

1.5.9.4

ത്യാ¹ദി¹ത്യോ¹ വാ¹ അ¹സ്മാ¹ലോ¹കാ¹ദ¹മും¹ ലോ¹ക¹മൈ¹മ്സോ¹ഽമും¹
 ലോ¹കം¹ ഗ¹ത്വാ¹ പു¹ന¹രി¹മം¹ ലോ¹ക¹മഭ്യ¹ദ്ധ്യായ¹മ് സ¹ ഇ¹മം¹
 ലോ¹ക¹മാ¹ഗത്യ¹ മൃ¹ത്യോ¹ർബി¹ഭേ¹ത്യു¹സം¹യു¹ത¹ ഇ¹വ¹ ഹൃ¹യം¹
 ലോ¹കഃ¹ സോ¹ഽമ¹ന്യ¹തേ¹-മ¹മേ¹വാ¹ഗ്നിഃ¹ സ്ത¹വാ¹നി¹ സ¹ മാ¹ സ്ത¹തഃ¹

സുവർഗം ലോകം ഗമയിഷ്യതിതി സോഽഗ്നിമസ്തൗഥ്
 സ ഏനം സ്തൂതഃ സുവർഗം ലോകമഗമയദ്യ - [ ] 39

1.5.9.4 (Padam)

ആദിത്യഃ | വൈ | അസ്താത് | ലോകാത് | അമും | ലോകം |
 ഐത് | സഃ | അമും | ലോകം | ഗത്വാ | പുനഃ | ഇമം |
 ലോകം | അഭീതി | അദ്ധ്യായത് | സഃ | ഇമം | ലോകം |
 ആഗത്യേത്യാ - ഗത്യ | മൂത്യോഃ | അബിഭേത് |
 മൂത്യുസംയുത ഇതി മൂത്യു-സംയുതഃ | ഇവ | ഹി | അയം |
 ലോകഃ | സഃ | അമന്യത | ഇമം | ഏവ | അഗ്നിം | സ്തുവാനി |
 സഃ | മാ | സ്തൂതഃ | സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ലോകം |
 ഗമയിഷ്യതി | ഇതി | സഃ | അഗ്നിം | അസ്തൗത് | സഃ |
 ഏനം | സ്തൂതഃ | സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ലോകം |
 അഗമയത് | യഃ | 39 (50)

1.5.9.5

ഏവം വിദാനഗ്നിമുപതിഷ്ഠതേ സുവർഗമേവ ലോകമേതി
 സർവമായുരേത്യഭി വാ ഏഷോഽഗ്നീ ആ രോഹതി യ
 ഏനാവുപതിഷ്ഠതേ യഥാ ഖലു വൈ ശ്രോയാനഭ്യാരുഢഃ
 കാമയതേ തഥാ കരോതി നക്തമുപ തിഷ്ഠതേ ന പ്രാതഃ

സച് ഹി നക്തം ¹വ്രതാനി ¹സൃജ്യന്തേ ¹സഹ ¹ശ്രേയാഃ ¹ശ്ച
പാപീയാഃ ¹ശ്ചാസാതേ ¹ജ്യോതിർവാ ¹അഗ്നിസ്തഥോ

രാത്രിര്യ - [ ] 40

1.5.9.5 (Padam)

ഏവം ¹വിദ്വാൻ ¹അഗ്നിം ¹ഉപതിഷ്ഠത ¹ഇത്യുപ - ¹തിഷ്ഠതേ ¹।
സുവർഗമിതി ¹സുവഃ-ഗം ¹ഏവ ¹ലോകം ¹ഏതി ¹സർവം ¹।
ആയുഃ ¹ഏതി ¹അഭീതി ¹വൈ ¹ഏഷഃ ¹അഗ്നി ¹ഇതി ¹।
ഏതി ¹രോഹതി ¹യഃ ¹ഏനൗ ¹।
ഉപതിഷ്ഠത ¹ഇത്യുപ - ¹തിഷ്ഠതേ ¹യഥാ ¹ഖലു ¹വൈ ¹।
ശ്രേയാൻ ¹അഭ്യാരുഡ ¹ഇത്യഭി - ¹ആരുഡഃ ¹കാമയതേ ¹।
തഥാ ¹കരോതി ¹നക്തം ¹ഉപേതി ¹തിഷ്ഠതേ ¹ന ¹പ്രാതഃ ¹।
സമിതി ¹ഹി ¹നക്തം ¹വ്രതാനി ¹സൃജ്യന്തേ ¹സഹ ¹।
ശ്രേയാൻ ¹ച ¹പാപീയാൻ ¹ച ¹ആസാതേ ¹ഇതി ¹।
ജ്യോതിഃ ¹വൈ ¹അഗ്നിഃ ¹തമഃ ¹രാത്രിഃ ¹യത് ¹ 40 (50)

1.5.9.6

നക്തമുപതിഷ്ഠതേ ¹ജ്യോതിഷ്ഠവ ¹തമസ്തര-¹ത്യുപസ്ഥേയോ
ഽഗ്നി(3)ർ ¹നോപസ്ഥേയോ(3) ¹ഇത്യാഹുർ ¹മനുഷ്യായേന്നേ ¹
യോഽഹരഹരാഹൃത്യാഽമൈനം ¹ഽയാചതി ¹സ ¹ഇന്നേ ¹

തമുപാർച്ചതൃഥ കോ ദേവാനഹരഹരയാചിഷ്ടതീതി
 തസ്മന്നോപസ്ഥേയോ ഽഥോ ഖലാഹുരാശിഷേ വൈ കം
 യജമാനോ യജത ഇത്യേഷാ ഖലു വാ - [ ] 41

1.5.9.6 (Padam)

നക്തം | ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ | ജ്യോതിഷാ | ഏവ |
 തമഃ | തരതി | ഉപസ്ഥേയ ഇത്യുപ - സ്ഥേയഃ | അഗ്നി(3)ഃ |
 ന | ഉപസ്ഥേയാ(3) ഇത്യുപ - സ്ഥേയാ(3)ഃ | ഇതി | ആഹുഃ |
 മനുഷ്യായ | ഇത് | നു | വൈ | യഃ |
 അഹരഹരിത്യഹഃ - അഹഃ | ആഹുത്യേത്യാഹുത്യ | അഥ |
 ഏനം | യാചതി | സഃ | ഇത് | നു | വൈ | തം | ഉപേതി |
 ഋച്ചതി | അഥ | കഃ | ദേവാൻ | അഹരഹരിത്യഹഃ - അഹഃ |
 യാചിഷ്ടതി | ഇതി | തസ്മാത് | ന | ഉപസ്ഥേയ
 ഇത്യുപ - സ്ഥേയഃ | അഥോ ഇതി | ഖലു | ആഹുഃ |
 ആശിഷ ഇത്യാ - ശിഷേ | വൈ | കം | യജമാനഃ | യജതേ |
 ഇതി | ഏഷാ | ഖലു | വൈ | 41 (50)

1.5.9.7

ആഹിതാഗ്നേരാശീർ യദഗ്നിമുപതിഷ്ഠതേ തസ്മാദുപസ്ഥേ
 യഃ പ്രജാപതിഃ പശൂനസൃജത തേ സൃഷ്ടാ അഹോരാത്രേ

പ്രാഽ*വിശൻ താണുനോദിരൻ വവിന്ദ-യചുനോദിരുപതിഷ്ഠതേ
 സ്വമേവ തദനിച്ചതി ന തത്ര ജാമ്യസ്തീ-ത്യാഹുര്യോ-
 ഹരഹരുപ തിഷ്ഠത ഇതി യോ വാ അഗ്നിം പ്രത്യങ്ങ്വപ
 തിഷ്ഠതേ പ്രത്യേനമോഷതി യഃ പരാങ് വിഷ്വങ് പ്രജയാ
 പശുഭി ( ) രേതി കവാതിരുങ്ങ്വിവോപ തിഷ്ഠത നൈനം
 പ്രത്യോഷതി ന വിഷ്വങ് പ്രജയാ പശുഭിരേതി || 42

1.5.9.7 (Padam)

ആഹിതാഗ്നേരിത്യാഹിത - അഗ്നേഃ । ആശീരിത്യാ - ശീഃ ।
 യത് । അഗ്നിം । ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ । തസ്മാത് ।
 ഉപസ്ഥേയ ഇത്യുപ - സ്ഥേയഃ । പ്രജാപതിരിതി
 പ്രജാ - പതിഃ । പശുൻ । അസൃജത । തേ । സൃഷ്ടാഃ ।
 അഹോരാത്രേ ഇത്യുഹഃ - രാത്രേ । പ്രേതി । അവിശന്ന് ।
 താൻ । ചരണോദിരിതി ചരന്ഃ - ഭിഃ । അനഗിതി । അവിന്ദത് ।
 യത് । ചരണോദിരിതി ചരന്ഃ-ഭിഃ ।
 ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ । സ്വം । ഏവ ।
 തത് । അനഗിതി । ഇച്ഛതി । ന । തത്ര । ജാമി । അസ്തീ । ഇതി ।
 ആഹുഃ । യഃ । അഹരഹരിത്യുഹഃ - അഹഃ । ഉപതിഷ്ഠത
 ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ । ഇതി । യഃ । വൈ । അഗ്നിം । പ്രത്യങ്ങ്വ ।

ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ । പ്രതീതി । ഏനം । ഓഷതി ।
 യഃ । പരാങ് । വിഷ്വാങ് । പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ । പശുഭിരിതി
 പശു - ഭിഃ ( ) । ഏതി । കവാതിര്യങ്ങിതി കവാ - തിര്യങ് ।
 ഇവ । ഉപേതി । തിഷ്ഠത । ന । ഏനം । പ്രത്യോഷതീതി
 പ്രതി - ഓഷതി । ന । വിഷ്വാങ് । പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ ।
 പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ । ഏതി ॥ 42 (63)

(സിക്കതസ്യ-സഹ-ഭവതി-യോ-യത്-ഖലു വൈ-പശുഭി-സ്രൂയോ
 ദശ ച) (A9)

1.5.10.1

മമ നാമ പ്രഥമം ജാതവേദഃ പിതാ മാതാ ച ദധതുര്യദഗ്രേ ।
 തത്താം ബിഭൃഹി പുനരാ മന്ദൈതോസ്തവാഹം നാമ
 ബിഭരാണൃഗേ ॥

മമ നാമ തവ ച ജാതവേദോ വാസസീ ഇവ വിവസാന്തു
 യേ ചരാവഃ ।

ആയുഷേ താം ജീവസേ വയം യഥായഥം വി പരി
 ദധാവഹൈ പുനസ്തേ ॥

നമോഽഗ്നയേ പ്രതിവിദ്ധായ നമോഽനാധൃഷ്ടായ നമഃ
 സമ്രാജേ । അഷാഢോ - [ ] 43

1.5.10.1 (Padam)

മമ | നാമ | പ്രഥമം | ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ | പിതാ |
 മാതാ | ച | ദധതുഃ | യത് | അഗ്രേ || തത് | താം | ബിഭൃഹി |
 പുനഃ | ഏതി | മത് | ഐതോരിത്യാ-ഏതോഃ | തവ | അഹം |
 നാമ | ബിഭരാണി | അഗ്രേ || മമ | നാമ | തവ | ച |
 ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ | വാസസീ ഇതി | ഇവ |
 വിവസാനാവിതി വി - വസാനൗ | യേ ഇതി | ചരാവഃ ||
 ആയുഷേ | താം | ജീവസേ | വയം | യമായഥമിതി
 യഥാ - യഥം | വി | പരീതി | ദധാവഹൈ | പുനഃ | തേ ഇതി ||
 നമഃ | അഗ്രയേ | അപ്രതിവിദ്ധായേത്യപ്രതി-വിദ്ധായ | നമഃ |
 അനാധൃഷ്ടായേത്യനാ - ധൃഷ്ടായ | നമഃ |
 സമ്രാജ ഇതി സം - രാജേ || അഷാഡഃ | **43 (50)**

1.5.10.2

അഗ്നിർബൃഹദ്വയാ വിശ്വജിമ്സഹന്ത്യഃ ശ്രേഷ്ഠാ ഗന്ധർവഃ |
 തത്പിതാരോ അഗ്രേ ദേവാസ്ത്വാനാഹുതയസ്ത്വദിവാചനാഃ |
 സം മായുഷാ സം ഗൗപത്യേന സുഹിതേ മാ ധാഃ ||
 അയമഗ്നിഃ ശ്രേഷ്ഠതമോ ധേം ദഗവത്തമോ ധേയ്
 സഹസ്രസാതമഃ |
 അസ്മാ അസ്മു സുവീര്യം ||

മനോ ജ്യോതിർ ജുഷതാമാജ്യം വിച്ഛിന്നം യജ്ഞഃ സമിമം
ദധാതു ।

യാ ഇഷ്ടാ ഉഷസോ നിമൃച്ശതാഃ സം ദധാമി
ഹവിഷാ ഘൃതേന ॥

പയസ്വതീരോഷധയഃ - [ ] 44

1.5.10.2 (Padam)

അഗ്നിഃ । ബൃഹദ്യാ ഇതി ബൃഹത് - വയാഃ । വിശ്വജിദിതി
വിശ്വ - ജിത് । സഹന്ത്യഃ । ശ്രേഷ്ഠഃ । ഗന്ധർവഃ ॥ ത്വത്പിതാര
ഇതി ത്വത് - പിതാരഃ । അഗ്നേ । ദേവാഃ । താമാഹുതയ ഇതി
താം - ആഹുതയഃ । തദിവാചനാ ഇതി ത്വത്-വിവാചനാഃ ॥
സമിതി । മാം । ആയുഷാ । സമിതി । ഗൗപത്യേന ।

സുഹിത ഇതി സു - ഹിതേ । മാ । ധാഃ ॥ അയം । അഗ്നിഃ ।
ശ്രേഷ്ഠത ഇതി ശ്രേഷ്ഠ - തമഃ । അയം ।

ദഗവത്ത ഇതി ദഗവത് - തമഃ । അയം ।

സഹസ്രസാത ഇതി സഹസ്ര - സാതമഃ ॥ അസ്മൈ ।

അസ്മു । സുവീര്യമിതി സു - വീര്യം ॥ മനഃ । ജ്യോതിഃ ।

ജുഷതാം । ആജ്യം । വിച്ഛിന്നമിതി വി - ഛിന്നം । യജ്ഞം ।

സമിതി । ഇമം । ദധാതു ॥ യാഃ । ഇഷ്ടാഃ । ഉഷസഃ ।

നിമുച ഇതി നി - മുചഃ | ച | താഃ | സമിതി | ദധാമി |
ഹവിഷാ | ഏതേന || പയസ്വതീഃ | ഓഷധയഃ | 44 (50)

1.5.10.3

പയസ്വദീരുധാം പയഃ |

അപാം പയസോ യത്പയസ്തേന മാമിന്ദ്ര സച് സൃജ ||

അഗ്നേ വ്രതപതേ വ്രതം ചരിഷ്യാമി തച്ഛകേയം തന്മേ

രാദ്ധ്യതാം ||

അഗ്നിച് ഹോതാരമിഹ തച് ഹുവേ ദേവാൻ യജ്ഞിയാനിഹ
യാൻ ഹവാമഹേ ||

ആ യന്തു ദേവാഃ സുമനസ്യമാനാ വിയന്തു ദേവാ

ഹവിഷോ മേ അസ്യ ||

കസ്ത്വാ യുനക്തി സ ത്വാ യുനക്തു യാനി ഏർമേ

കപാലാനൃപചിന്വന്തി - [ ] 45

1.5.10.3 (Padam)

പയസ്വത് | വീരുധാം | പയഃ | അപാം | പയസഃ | യത് | പയഃ ||

തേന | മാം | ഇന്ദ്ര | സമിതി | സൃജ || അഗ്നേ | വ്രതപത ഇതി

വ്രത-പതേ | വ്രതം | ചരിഷ്യാമി | തത് | ശകേയം | തത് | മേ |

രാദ്ധ്യതാം || അഗ്നിം | ഹോതാരം | ഇഹ | തം | ഹുവേ |

ദേ॒വാൻ | യ॒ജ്ഞി॑യാൻ | ഇ॒ഹ | യാൻ | ഹ॒വാമ॑ഹേ || ഏ॒തി |
 യ॒ന്തു | ദേ॒വാഃ | സു॒മ॒ന॒സ്യമാ॑നാ ഇ॒തി॑ സു - മ॒ന॒സ്യമാ॑നാഃ |
 വി॒യന്തു॑ | ദേ॒വാഃ | ഹ॒വി॒ഷഃ | മേ | അ॒സ്യ || കഃ | ത്വാ |
 യു॒ന॒ക്തി | സഃ | ത്വാ | യു॒ന॒ക്തു | യാ॒നി | ഘ॒ർമേ |
 ക॒പാലാ॑നി | ഉ॒പ॒ചി॒ന്വന്തി॑ത്യു॒പ - ചി॒ന്വന്തി॑ | **45 (50)**

1.5.10.4

വേ॒ധസഃ॑ |

പു॒ഷ്ടാ॒ന്യപി॑ വ്ര॒ത ഇ॒ന്ദ്ര॒വായു॑ വി മു॒ഞ്ച॑താം ||
 അ॒ഭി॒ന്നോ ഘ॒ർമോ ജീ॑രദാ॒ന്യുര്യ॑ത ആ॒ത്ത॒സ്തദഗ്ൻ പു॑നഃ |
 ഇ॒ദ്ധോ വേ॒ദിഃ പ॒രി॒ധയ॑ശ്ച സർവേ॑ യ॒ജ്ഞ॑സ്യാഽഽയു॒രനു॑
 സം ച॑രന്തി ||

ത്രയ॑സ്ത്രി॒ഃ ശ॒ത്ത॑ന്ത॒വോ യേ॑ വി॒ത॒ന്തി॒രേ യ
 ഇ॒മം യ॒ജ്ഞഃ॑ സ്വ॒ധയാ॑ ദദ॒ന്തേ॑ തേഷാ॑ം ച॒രി॒ന്നം
 പ്രത്യേ॒തദ്ദ॑ധാമി സ്വാ॒ഹാ ഘ॒ർമോ ദേ॒വാഃ അ॒പ്യേ॑തു || **46**

1.5.10.4 (Padam)

വേ॒ധസഃ॑ || പു॒ഷ്ടഃ | താ॒നി | അ॒പീ॒തി | വ്ര॒തേ | ഇ॒ന്ദ്ര॒വായു॑
 ഇ॒തീ॒ന്ദ്ര - വാ॒യു | വീ॒തി | മു॒ഞ്ച॑താം || അ॒ഭി॒ന്നഃ | ഘ॒ർമഃ |
 ജീ॑രദാ॒ന്യുരി॑തി ജീ॒ര - ദാ॒ന്യഃ | യ॒തഃ | ആ॒ത്തഃ | തത് |

അഗ്ൻ | പുനഃ || ഇദ്ധുഃ | വേദിഃ | പരിധയ ഇതി പരി-ധയഃ |
 ച | സർവേ | യജ്ഞസ്യ | ആയുഃ | അനു | സമിതി |
 ചരന്തി || ത്രയസ്ത്രിശ്ശദിതി ത്രയഃ-ത്രിശ്ശത് | തന്തവഃ | യേ |
 വിതന്തിര ഇതി വി - തന്തിരേ | യേ | ഇമം | യജ്ഞം |
 സ്വധയേതി സ്വ - ധയാ | ദദന്തേ | തേഷാം | ഛിന്നം |
 പ്രതീതി | ഏതത് | ദധാമി | സ്വാഹാ | ഘർമഃ | ദേവാൻ |
 അപീതി | ഏതു || 46 (45)

(അഷാഢ-ഓഷധയ-ഉപചിന്യാന്തി-പഞ്ചചതാരിശ്ശച്ച) (A10)

1.5.11.1

വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാഃ പ്ര യാതു പരാവതഃ |
 അഗ്നിരുക്ഥേന വാഹസാ ||
 ഋതാവാൻഃ വൈശ്യാനരമൃതസ്യ ജ്യോതിഷസ്തീം |
 അജസ്രം ഘർമമീമഹേ ||
 വൈശ്യാനരസ്യ ദശസനാഭ്യോ ബൃഹദരിണാദേകഃ സ്വപസ്യ
 യാ കവിഃ |
 ഉഭാ പിതരാ മഹയന്നജായതാഗ്നിർ ദ്യാവാപൃഥിവീ
 ഭൂരിരേതസാ ||

പൃഷ്ഠോ ദിവീ പൃഷ്ഠോ അഗ്നിഃ പൃഥ്വിവ്യാം പൃഷ്ഠോ വിശ്വാ
ഓഷധീരാ വിവേശ ।

വൈശ്വാനരഃ സഹസാ പൃഷ്ഠോ അഗ്നിഃ സനോ ദിവ
സ - [ ] 47

1.5.11.1 (Padam)

വൈശ്വാനരഃ । നഃ । ഊതൃ । ആ । പ്രേതി । യാതു ।
പരാവത ഇതി പരാ - വതഃ ॥ അഗ്നിഃ । ഉക്തേന । വാഹസാ ॥
ഋതാവാന്മിത്യുത - വാനം । വൈശ്വാനരം । ഋതസ്യ ।
ജ്യോതിഷഃ । പതിം । അജസ്രം । ഘർമ്മം । ഇമഹേ ।
വൈശ്വാനരസ്യ । ദധ്വസനാഭ്യഃ । ബൃഹത് । അരിണാത് ।
ഏകഃ । സ്വപസ്യയേതി സു - അപസ്യയാ । കവിഃ ॥ ഉഭാ ।
പിതരാ । മഹയൻ । അജായത । അഗ്നിഃ ।
ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥ്വിവീ । ദൂരിരേതസേതി
ദൂരി - രേതസാ ॥ പൃഷ്ഠഃ । ദിവീ । പൃഷ്ഠഃ । അഗ്നിഃ ।
പൃഥ്വിവ്യാം । പൃഷ്ഠഃ । വിശ്വാഃ । ഓഷധീഃ । ഏതി । വിവേശ ॥
വൈശ്വാനരഃ । സഹസാ । പൃഷ്ഠഃ । അഗ്നിഃ । സഃ । നഃ । ദിവ
സഃ । 47 (50)

1.5.11.2

രി॒ഷഃ॑ പാ॒തു ന॒കുതം॑ ॥

ജാ॒തോ യദഗ്നേ॑ ഭു॒വനാ॑ വൃ॒ദ്ധ്യഃ പ॒ശും ന ഗോ॒പാ ഇ॒ര്യഃ॑
പരി॑ജമാ ।

വൈ॒ശ്വാ॒നര॑ ബ്ര॒ഹ്മണേ॑ വി॒ന്ദ ഗാ॒തും യു॒യം പാ॑ത സ്വ॒സ്തിഭിഃ॑
സദാ॑ നഃ ॥

ത്വമ॑ഗ്നേ ശോ॒ചിഷാ॑ ശോശു॒ചാന॑ ആ രോ॒ദസീ॑ അ॒പൃണാ॑
ജായ॑മാനഃ ।

ത്വം ദേ॒വാഃ അ॒ഭിശ॑സ്തേരമു॒ഞ്ചോ വൈ॒ശ്വാ॒നര॑ ജാത॒വേദോ॑
മഹി॑ത്വാ ॥

അ॒സ്മാക॑മഗ്നേ മ॒ഘവ॑മ്സു ധാ॒രയാ॑നാമി ക്ഷ॒ത്രമ॑ജര॒ഃ
സു॒വീര്യം॑ ।

വ॒യം ജ॑യേമ ശ॒തിന॑ഃ സഹ॒സ്രിണ॑ം വൈ॒ശ്വാ॒നര॑ - [ ] 48

1.5.11.2 (Padam)

രി॒ഷഃ । പാ॒തു । ന॒കുതം॑ ॥ ജാ॒തഃ । യത് । അ॒ഗ്നേ । ഭു॒വനാ॑ ।

വൃ॒ദ്ധ്യ ഇ॒തി വി - അ॒ഖ്യഃ । പ॒ശും । ന । ഗോ॒പാ ഇ॒തി

ഗോ - പാഃ । ഇ॒ര്യഃ । പരി॑ജമേ॒തി പരി॑ - ജമാ॒ ॥ വൈ॒ശ്വാ॒നര॑ ।

ബ്രഹ്മണേ | വിന്ദ | ഗാതും | യൂയം | പാത | സ്വസ്തിഭിരിതി
 സ്വസ്തി - ഭിഃ | സദാ | നഃ || താം | അഗ്നേ | ശോചിഷാ |
 ശോശുചാനഃ | ഏതി | രോദസീ ഇതി | അപൃണാഃ |
 ജായമാനഃ || താം | ദേവാൻ | അഭിശസ്മേരിത്യഭി - ശസ്മേഃ |
 അമൃഞ്ചഃ | വൈശ്യാനര | ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ |
 മഹിത്വേതി മഹി - ത്വാ || അസ്മാകം | അഗ്നേ |
 മഘവത്സവിതി മഘവത് - സു | ധാരയ | അനാമി | ക്ഷത്രം |
 അജരം | സുവീര്യമിതി സു - വീര്യം || വയം |
 ജയേമ | ശതിനം | സഹസ്രിണം | വൈശ്യാനര | **48 (50)**

1.5.11.3

വാജമഗ്നേ തവോതിഭിഃ ||
 വൈശ്യാനരസ്യ സുമതൗ സ്യാമ രാജാ ഹികം
 ഭുവനാനാമഭിശ്രീഃ |
 ഇതോ ജാതോ വിശ്വമിദം വി ചഷ്ടേ വൈശ്യാനരോ യതതേ
 സുര്യേണ ||
 അവ തേ ഹേഡോ വരുണ നമോഭിരവ യജ്ഞഭിരീമഹേ
 ഹവിർഭിഃ |

ക്ഷയന്നസൃദ്യമസുര പ്രചേതോ രാജനേനാപ്സി ശിശ്രുമഃ
കൃതാനി ॥

ഉദുത്തമം വരുണ പാശമസൃദവാഽധമം വിമദ്ധ്യമഃ ശ്രമായ ।
അഥ വയമാദിത്യ - [ ] 49

1.5.11.3 (Padam)

വാജം । അഗ്നേ । തവ । ഊതിദിരിത്യുതി - ഭിഃ ॥
വൈശ്യാനരസ്യ । സുമതാവിതി സു-മതൗ । സ്യാമ । രാജാ ।
ഹികം । ഭുവനാനാം । അഭിശ്രീരിത്യഭി-ശ്രീഃ ॥ ഇതഃ । ജാതഃ ।
വിശ്വം । ഇദം । വീതി । ചഷ്ടേ । വൈശ്യാനരഃ । യതതേ ।
സൂര്യേണ ॥ അവേതി । തേ । ഹേഡഃ । വരുണ ।
നമോദിരിതി നമഃ - ഭിഃ । അവേതി । യജേന്തഭിഃ । ഊമഹേ ।
ഹവിർഭിരിതി ഹവിഃ - ഭിഃ ॥ ക്ഷയൻ ।
അസൃദ്യമിത്യസൃ - ഭ്യം । അസുര । പ്രചേത ഇതി പ്ര-ചേതഃ ।
രാജൻ । ഏനാപ്സി । ശിശ്രുമഃ । കൃതാനി ॥ ഉദിതി ।
ഉത്തമമിത്യുത്-തമം । വരുണ । പാശം । അസ്മത് । അവേതി ।
അധമം । വീതി । മദ്ധ്യമം । ശ്രമായ ॥ അഥ । വയം ।
ആദിത്യ । 49 (50)

1.5.11.4

പ്രതേ തവാ॑നാഗസോ॑ അ॒ദിതയേ॑ സ്യാമ ॥
ദധി॑ക്രാവ്॒ണ്ണോ॑ അ॒കാരി॑ഷം ജി॒ഷ്ണോ॑രശ്വ॒സ്യ വാ॒ജിനഃ॑ ॥
സു॒രദി॑നോ॒ മുഖാ॑ ക॒രത് പ്ര॒ണ ആ॒യുഷ്॑ഷി താ॒രിഷത് ॥
ആ ദധി॑ക്രാഃ ശ॒വസാ॑ പ॒ഞ്ച കൃ॒ഷ്ടീഃ സു॒ര്യ ഇ॒വ
ജ്യോതി॑ഷാ॒പസ്ത॑താന ।
സഹ॑സ്ര॒സാഃ ശ॒തസാ॑ വാ॒ജ്യർ വാ॑ പൃ॒ണക്ത॑ മദ്ധ്യാ॒ സമി॑മാ
വചാ॑ഷ്സി । അ॒ഗ്നിർ മു॒ർദ്ധാ ഭു॒വഃ ।
മരു॑തോ॒ യദ്ധ॑ വോ ദി॒വഃ സു॒മ്നാ॑ യ॒ന്തോ ഹ॒വാമഹേ॑ ।

ആ തു ന - [ ] 50

1.5.11.4 (Padam)

പ്രതേ । തവാ॑ । അ॒നാ॑ഗസഃ । അ॒ദിതയേ॑ । സ്യാ॒മ ॥
ദധി॑ക്രാവ്॒ണ്ണ ഇതി॑ ദധി-ക്രാവ്॒ണ്ണഃ । അ॒കാരി॑ഷം । ജി॒ഷ്ണോഃ॑ ।
അ॒ശ്വ॒സ്യ । വാ॒ജിനഃ॑ ॥ സു॒രദി॑ । നഃ । മു॒ഖാ । ക॒രത് । പ്രേ॒തി ।
നഃ । ആ॒യുഷ്॑ഷി । താ॒രിഷത് ॥ ഏ॒തി । ദധി॑ക്രാ ഇതി॑
ദധി॑ - ക്രാഃ । ശ॒വ॒സാ । പ॒ഞ്ച । കൃ॒ഷ്ടീഃ । സു॒ര്യ । ഇ॒വ ।
ജ്യോതി॑ഷാ । അ॒പഃ । ത॒താ॒ന ॥ സഹ॑സ്ര॒സാ ഇതി॑
സഹ॑സ്ര - സാഃ । ശ॒ത॒സാ ഇതി॑ ശത - സാഃ । വാ॒ജി ।

അർവാ॑ । പൃ॒ണ॑കൃ॒തും । മദ്ധ്യാ॑ ॥ സമി॑തി । ഇ॒മാ । വ॒ചാ॑ഽസി ॥
 അ॒ഗ്നിഃ । മൃ॒ർദ്ധാ॑ । ഭു॒വഃ ॥ മരു॑തഃ । യത് । ഹ॒ । വഃ । ദി॒വഃ ।
 സു॒മാ॒യ॒ന്ത ഇ॒തി സു॒മ്ന - യ॒ന്തഃ । ഹ॒വാ॒മഹേ॑ ॥
 ഏ॒തി । തു॒ । നഃ । **50 (50)**

1.5.11.5

ഉ॒പ ഗ॑ന്ത॒ന ॥
 യാ വഃ॒ ശർമ॑ ശ॒ശമാ॑നായ॒ സ॒ന്തി ത്രി॒ധാ॑തുംനി ദാ॒ശുഷേ॑
 യ॒ച്ചതാ॑ധി ।
 അ॒സൃ॒ഭ്യം താ॑നി മരു॒തോ വി യ॑ന്ത ര॒യിം നോ॑ ധ॒ത്ത
 വൃ॒ഷണഃ॑ സു॒വീരം॑ ॥
 അ॒ദി॒തിർ ന ഉ॑രു॒ഷ്യത്വദി॑തിഃ ശർമ॑ യ॒ച്ചതു॑ ।
 അ॒ദി॒തിഃ പാ॒ത്വഽഹ॑സഃ ॥
 മ॒ഹീമു॑ഷു മാ॒തരഽ॑ സു॒വ്ര॒താ॑നാമൃ॒തസ്യ॑ പ॒ത്നീമ॑വസേ
 ഹു॒വേമ॑ ।
 തു॒വി॒ക്ഷ॒ത്രാമ॑ജ॒രന്തീ॑മുരു॒ചീഽസു॒ശർമാ॑ണമദി॒തിഽ
 സു॒പ്ര॒ണീ॑തിം ॥

സുത്രാമാണം പൃഥിവീം ദ്യാമന്തേഹസദ് സുശർമാണ ( )
മദിതിദ് സുപ്രണീതിം ।

ദൈവീം നാവഃ സ്വരിത്രാമനാഗസമസ്രവന്തീമാ രൂഹേമാ
സ്വസ്തയേ ॥

ഇമാദ് സു നാവമാഃരൂഹദ് ശതാരിത്രാദ് ശതസ്ത്യാം ।
അച്ഛിദ്രാം പാരയിഷ്ണാം ॥ 51

1.5.11.5 (Padam)

ഉപേതി । ഗന്തന ॥ യാ । വഃ । ശർമ । ശശമാനായ । സന്തി ।
ത്രിധാതുനീതി ത്രി - ധാതുനി । ദാശുഷേ । യച്ഛത । അധി ॥
അസുഭൃമിത്യസ്മ - ഭൃം । താനി । മരുതഃ । വീതി । യന്ത ।
രയിം । നഃ । ധത്ത । വൃഷണഃ । സുവീരമിതി സു - വീരം ॥
അദിതിഃ । നഃ । ഉരുഷ്യതു । അദിതിഃ । ശർമ । യച്ഛതു ॥
അദിതിഃ । പാതു । അഹ്സഃ ॥ മഹീം । ഉ । സ്വിതി । മാതരം ।
സുപ്രതാനാമിതി സു - പ്രതാനാം । ജതസ്യ । പത്നീം ।
അവസേ । ഹുവേമ ॥ തുവിക്ഷത്രാമിതി തുവി - ക്ഷത്രാം ।
അജരന്തീം । ഉരുചീം । സുശർമാണമിതി സു - ശർമാണം ।
അദിതിം । സുപ്രണീതിമിതി സു - പ്രണീതിം ॥
സുത്രാമാണമിതി സു - ത്രാമാണം । പൃഥിവീം ।

ദ്യാം । അനേഹസം । സുശർമാണമിതി സു-ശർമാണം ( ) ।
 അദിതിം । സുപ്രണീതിമിതി സു - പ്രണീതിം ॥ ദൈവീം ।
 നാവം । സ്വരിത്രാമിതി സു - അരിത്രാം । അനാഗസം ।
 അസ്രവന്തീം । ഏതി । രൂഹേമ । സ്വസ്തയേ ॥ ഇമാം । സ്വിതി ।
 നാവം । ഏതി । അരുഹം । ശതാരിത്രാമിതി ശത-അരിത്രാം ।
 ശതസ്ത്യാമിതി ശത - സ്ത്യാം ॥ അച്ഛിദ്രാം । പാരയിഷ്ഠം ॥ 51

(69) (ദിവാ സ-സഹസ്രിണം വൈശ്വാനരാഃ-ദിത്യ- തു നോ -
 ഹേഹസ്യ സുശർമാണ-മേകാന വിശ്ശതിശ്ച) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(ദേവാസുരാഃ-പരാ-ഭൂമിർ-ഭൂമി-രുപപ്രയന്തഃ-സം പശ്യാ-
 മ്യയജ്ഞഃ- സം പശ്യാ - മൃഗിഹോത്രം - മമ നാമ-
 വൈശ്വാനര-ഏകാദശ ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ദേവാസുരാഃ-കൃദ്ധഃ-സം പശ്യാമി-സം പശ്യാമി-നക്ത-
 മൃഗന്ത-നൈകപഞ്ചാശത് ।)

First and Last Padam of Fifth Prasnam :-

(ദേവാസുരാഃ-പാരയിഷ്ഠം 1)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം പദ പാഠേ

പ്രഥമകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kanda 1,Prasanam 5 (TS 1.5)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	225
Anuvakam 2	5	236
Anuvakam 3	3	163
Anuvakam 4	4	225
Anuvakam 5	4	217
Anuvakam 6	4	229
Anuvakam 7	6	316
Anuvakam 8	5	279
Anuvakam 9	7	363
Anuvakam 10	4	195
Anuvakam 11	5	269
Total →	51	2717